

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกร
ลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
Influential Factors on Credit Repayment of the Bank for Agriculture and Agricultural
Cooperatives' Agriculturist Groups in Amphur Chumsang, Nakhonsawan

ของ

นางสาวอารยา หนูเป่า

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)
เมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2546

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

1975 21 / 3 / 46

(อาจารย์เสาวคนธ์ เลิศกาญจนะ)

กรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] 21 / 3 / 46

(อาจารย์ สุภาวดี ปัตทวิคกคา)

หัวหน้าภาควิชา

[Signature] 21 / 3 / 46

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อภิสิทธิ์ แก้วฉา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วงโคกหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

T097220

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกร
ลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
Influential Factors on Credit Repayment of the Bank for Agriculture and Agricultural
Cooperatives' Agriculturist Groups in Amphur Chumsang, Nakhonsawan

โดย

ร.พ.
๐๖๕๑๗
๒๕๔๖
นางสาวอารยา หนูเป่า

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....97220
วัน เดือน ปี..... - ๕ - ๒๕๔๖

เสนอ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ. ๒๕๔๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกร

ลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

โดย: นางสาวอารยา หนูเป่า

ชื่อปริญญา: วิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

สาขาวิชาเอก: บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ: _____, 21, 21, 46

(เสาวคนธ์ เลิศกาญจนะ)

ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทยประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งถือเป็นแหล่งสำคัญของรายได้ประชาชาติ ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยการผลิต ได้แก่ ที่ดิน ทุน แรงงาน และการประกอบการ ซึ่งทุนถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมาก ดังนั้นจึงมีการจัดตั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรแก่เกษตรกรเป็นสำคัญ ในปัจจุบันมีเกษตรกรเข้าร่วมเป็นสมาชิกธ.ก.ส. เป็นจำนวนมาก เนื่องจากความต้องการขยายการผลิตทำให้ต้องการเงินทุนเพิ่มขึ้น จากสถิติความต้องการสินเชื่อเพื่อการเกษตรจากอดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่า ความต้องการสินเชื่อเพื่อการเกษตรเพิ่มมากขึ้น เป็นลำดับ ในขณะที่เดียวกันก็เกิดปัญหาการค้างชำระคืนสินเชื่อของเกษตรกรเพิ่มขึ้นเช่นกัน การค้างชำระสินเชื่อ แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรตกอยู่ในภาวะหนี้สินซึ่งไม่สามารถชำระคืนได้ ธ.ก.ส. สาขาชุมแสง เป็นสาขาหนึ่งที่อยู่ในสำนักงานธ.ก.ส. จังหวัดนครสวรรค์ ดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์ของธ.ก.ส. พบว่า มีปริมาณการจ่ายเงินกู้เพิ่มขึ้นทุกปีส่งผลทำให้เกิดหนี้ค้างชำระเพิ่มขึ้นจำนวนมาก จึงได้ทำการศึกษาสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรลูกค้ำธ.ก.ส. สาขาชุมแสง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกค้ำธ.ก.ส. สาขาชุมแสง เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการชำระคืนสินเชื่อ และจะได้นำมาปรับปรุงหาแนวทางแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของธ.ก.ส. สาขาชุมแสงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อจะวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกค้ำธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 100 ครัวเรือน โดยศึกษาถึงภาวะทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรลูกค้ำธ.ก.ส. ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกค้ำ ตลอดจนศึกษาปัญหาและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปสรรคในการชำระหนี้สินของเกษตรกรลูกค้าร.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยอธิบาย
ในรูปของตารางร้อยละ และใช้วิธีวิเคราะห์แบบสมการถดถอยเชิงซ้อน ผลการศึกษา พบว่า
เกษตรกรลูกค้าร.ก.ส. สาขาชุมแสง มีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 183,253 บาทต่อปี
คิดเป็นร้อยละ 88.14 และรายได้นอกภาคการเกษตรครัวเรือนละ 24,664 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ
11.86 สำหรับรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 101,643 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 58.73
และรายจ่ายนอกภาคการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 71,434 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 41.27 ภาระหนี้
สินของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรกู้ยืมเงินเฉลี่ยจากแหล่งเงินทุนจากร.ก.ส. มากที่สุดครัวเรือนละ
44,558 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 55.10 ของหนี้สินทั้งหมด ผลการวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอย
เชิงซ้อน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้สินเชื่อเพื่อการเกษตร คือ รายได้ในภาคการเกษตร
ปริมาณเนื้อที่ถือครองทางการเกษตร และหนี้สินทั้งหมด

จากการศึกษาเรื่องนี้ มีข้อเสนอแนะให้ร.ก.ส. ควรเพิ่มเงินกู้ให้แก่เกษตรกรที่ดี มีความ
สามารถนำเงินกู้ไปลงทุนเพื่อสร้างรายได้เพิ่มจากภาคการเกษตร และมีประวัติเป็นลูกหนี้ชั้นดีถึง
ชั้นดีเยี่ยม และร.ก.ส. ควรหามาตรการในการให้สินเชื่อสำหรับเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้สินทั้ง
ในระบบและนอกระบบ คือ กำหนดให้ร.ก.ส. มีมาตรการให้เกษตรกรมากู้เงินเพื่อไปชำระหนี้แก่
เจ้าหนี้นอกระบบ โดยชี้แจงทำความเข้าใจกับเจ้าหนี้นั้น ๆ ก่อน เพื่อร.ก.ส. จะเป็นเจ้าหนี้ของ
เกษตรกรแต่เพียงผู้เดียว ทางร.ก.ส. ก็จะได้ดอกเบี้ยเงินกู้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันเกษตรกรลูกค้าจะ
เสียดอกเบี้ยเงินกู้ให้ร.ก.ส. ในอัตราที่ถูกกว่าหนี้สินนอกระบบด้วย สุดท้ายร.ก.ส. ควรมีการป้องกันการ
ใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ให้มากที่สุด ซึ่งเกษตรกรควรจ่ายเงินกู้เพื่อเป็นรายจ่ายในภาค
การเกษตรให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

คำนิยม

การศึกษาและเรียบเรียงปัญหาพิเศษฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เสาวคนธ์ เลิศกาญจนะ อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาชี้แนะตลอดจนตรวจทานแก้ไขปัญหาพิเศษให้มีความถูกต้อง และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สุภาวดี ปิตทวิคคา กรรมการปัญหาพิเศษที่ได้ตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนปรับปรุงปัญหาพิเศษให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นรวมทั้งขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ในภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตรทุกท่านที่ได้อบรม และให้วิชาความรู้ในด้านสาขาวิชาต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาในสถาบันการศึกษาแห่งนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้ให้ข้อมูลและคำแนะนำในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำปัญหาพิเศษฉบับนี้จนทำให้การศึกษาครั้งนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และต้องขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องคอมพิวเตอร์ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือด้านคอมพิวเตอร์ในการพิมพ์ข้อมูล ทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สมบูรณ์

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และทุกคนในครอบครัวที่ให้ความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์และคอยเป็นกำลังใจในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจให้ตลอดมา สิ่งที่จะลืมไม่ได้ คือ ตัวผู้ศึกษาเองที่เป็นกำลังใจให้ให้ตัวเองเสมอในการทำปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

อารยา หนูเป่า
มีนาคม 2546

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการศึกษา	3
นิยามศัพท์	5
วิธีการศึกษา	6
บทที่ 2 โครงร่างทางทฤษฎี	9
การตรวจเอกสาร	9
แนวคิดทางทฤษฎี	10
สมมติฐานของการศึกษา	11
บทที่ 3 สภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นที่ทำการศึกษา	13
สภาพทั่วไปของจังหวัดนครสวรรค์	13
การดำเนินงานด้านสินเชื่อของธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์	21
บทที่ 4 ผลการศึกษา	25
ลักษณะทั่วไปของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์	25
การถือครองที่ดินทางการเกษตร	28
รายได้และรายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร	29
ภาระหนี้สินของเกษตรกร	31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตร ของเกษตรกรลูกค้าร.ก.ส. สาขาชุมแสง	32
---	----

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	36
สรุป	36
ข้อเสนอแนะ	37

เอกสารอ้างอิง	39
---------------	----

ภาคผนวก	41
ภาคผนวก ก	42
ภาคผนวก ข	46

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถิติฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของธ.ก.ส. ณ วันสิ้นปีบัญชี พ.ศ. 2539-2543	3
2 จำนวนสมาชิกลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44	4
3 เปรียบเทียบการจ่ายเงินกู้ปีบัญชี 2542-2544 และลูกหนี้ค้างชำระปีบัญชี พ.ศ. 2542-2544	4
4 จำนวนประชากร ครว้เรือนทั้งหมดเป็นรายอำเภอ ของจังหวัดนครสวรรค์ ณ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2544	17
5 อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์และปริมาณน้ำฝน ปี พ.ศ. 2544 ของจังหวัดนครสวรรค์	19
6 ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ ช่วงปี พ.ศ. 2540-2544 ของจังหวัดนครสวรรค์	21
7 ระดับอายุและเพศของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัด นครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44	25
8 ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44	26
9 จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44	27
10 จำนวนสมาชิกที่ทำงานได้ทั้งหมดในครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44	27
11 ขนาดการถือครองที่ดินของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44	28
12 ลักษณะการถือครองที่ดินของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44	29
13 รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44	30
14 รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44	30
15 รายจ่ายในภาคการเกษตรของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44	31

ตารางที่	หน้า
16 ปริมาณหนี้สินของเกษตรกรลูกค้าร.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44	31
17 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรกับปัจจัยต่าง ๆ ของ เกษตรกรลูกค้าร.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44	33
18 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรกับปัจจัยต่าง ๆ ของ เกษตรกรลูกค้าร.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44	35

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แผนที่โดยสังเขปของจังหวัดนครสวรรค์	14
2 แผนที่อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์	15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

คนไทยในชนบทมีจำนวน 38 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนเกือบ 2 ใน 3 ของจำนวนคนไทยทั้งประเทศ และร้อยละ 90 ของประชาชนในชนบทประกอบอาชีพทางการเกษตร (ช.ก.ส., 2544) ประชาชนส่วนใหญ่จึงอยู่ภาคการเกษตร ซึ่งถือเป็นแหล่งที่สำคัญของรายได้ประชาชาติของประเทศ การพัฒนาด้านการเกษตร ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีความเป็นอยู่ดีขึ้น พิจารณาจากภาคการเกษตรของไทยปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า การเกษตรของไทยปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงจากอดีตอย่างเห็นได้ชัด คือ จากการผลิตเพื่อยังชีพเปลี่ยนมาเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายปัจจัยที่ใช้ในการผลิตคือ ที่ดิน แรงงาน ทุน และการประกอบการได้มีความสำคัญต่อการผลิตของเกษตรกรมากขึ้น ซึ่งปัจจัยการผลิตที่จะนำมาศึกษาในครั้งนี้ คือ ทุน ทุนในที่นี้หมายถึง เงินสดและสินค้าทางการเกษตร ได้แก่ ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ ยาปราบศัตรูพืช รวมทั้งเครื่องจักรกลทางการเกษตร โดยที่ทุนมีผลต่อการผลิตเพื่อจำหน่ายของเกษตรกรเป็นอย่างมาก ความต้องการสินเชื่อของเกษตรกรจึงมีความสัมพันธ์กับเป้าหมายการผลิตของเกษตรกร กล่าวคือ ในสภาพการเกษตรดั้งเดิม ความต้องการสินเชื่อมีน้อย มีการใช้ทุนจำกัดอันเนื่องมาจากการขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย ต่อมาเมื่อสภาพการเกษตรมีระดับการใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น ความต้องการสินเชื่อจึงเพิ่มขึ้นตามลำดับ เทคโนโลยีจึงถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญ การที่จะนำเอาเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้นั้นจำเป็นที่จะต้องใช้เงินลงทุนเพิ่มมากขึ้น

จากความสำคัญของเงินทุนที่มีต่อเกษตรกรข้างต้น ทำให้มีการจัดตั้งสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่ในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรแก่เกษตรกรโดยตรงขึ้น คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ช.ก.ส.) โดยจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินสำหรับผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตรอาชีพเกี่ยวเนื่องทางการเกษตรและอาชีพอื่นเพื่อเพิ่มรายได้ โดยช.ก.ส.ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรอย่างกว้างขวางในแทบทุกพื้นที่ สินเชื่อทางการเกษตรไม่เพียงแต่จะช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนเงินทุนของเกษตรกรเท่านั้น แต่เป็นแรงช่วยกระตุ้นให้เกษตรกรรับเอาเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่มาใช้ในการเกษตรมากขึ้นด้วย สินเชื่อจึงเป็นแหล่งเงินทุนซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยการผลิตหลักของเกษตรกร ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าความต้องการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรได้ขยายตัวอย่างกว้างขวางเพิ่มขึ้นทุกปี ปัญหาที่สำคัญของการใช้สินเชื่อเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อการเกษตร คือ การค้างชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรที่เป็น ลูกค้าธ.ก.ส. ในระหว่างปี พ.ศ. 2539-2543 พบว่า จำนวนเงินกู้ที่ธ.ก.ส. จ่ายให้แก่เกษตรกรมีอัตรา เพิ่มขึ้น โดยเฉลี่ย 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.39 ในขณะที่เงินต้นเงินกู้ซึ่งเกษตรกรคงเป็นหนี้มีอัตราเพิ่ม เฉลี่ย 5 ปี คิดเป็นจำนวนร้อยละ 9.88 (ตารางที่ 1) ตัวเลขดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรจำนวนมากตกอยู่ในภาวะหนี้สินซึ่งไม่สามารถชำระคืนได้ ก่อให้เกิดผลเสียแก่ตัวเกษตรกร ทำให้รู้สึก ท้อแท้หมดหวังหรือวิตกกังวลซึ่งมีผลต่อการประกอบอาชีพต่อไป

ธ.ก.ส. สาขาชุมแสง เป็นสาขาหนึ่งของสำนักงานธ.ก.ส. จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งดำเนิน ธุรกิจตามวัตถุประสงค์ของธ.ก.ส. เมื่อพิจารณาธุรกิจสินเชื่อ พบว่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 มี ลูกค้าทั้งหมด 12 ตำบล เป็นสมาชิกธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จำนวน 3,980 ราย (ตารางที่ 2) ลูกค้าคงเป็น หนี้ 2,985 ราย (ธ.ก.ส. สาขาชุมแสง, 2544) การจ่ายเงินกู้ของธ.ก.ส. สาขาชุมแสง พบว่า มีปริมาณ เพิ่มขึ้นเกือบทุกปีส่งผลทำให้เกิดหนี้ค้างชำระเพิ่มขึ้นทุกปี (ตารางที่ 3) ซึ่งปัญหาการค้างชำระ สินเชื่อเพิ่มขึ้นจำนวนมากขึ้นทุกปี เป็นปัญหาที่สร้างภาระหนักให้แก่ธ.ก.ส. สาขาชุมแสงมาก เพราะต้องเสียค่าใช้จ่าย เสียเวลาออกแรงรัดติดตามทวงหนี้ ผลกระทบถึงผลการดำเนินงานโดยรวม ของสาขา เช่น กำไร ขาดทุน เป็นต้น และสาขาชุมแสงก็ต้องการเงินทุนหมุนเวียน เพื่อจ่ายเงินกู้ให้ ลูกค้ารายอื่น ๆ ต่อไป แล้วยังส่งผลต่อตัวลูกค้าเองด้วยจากดอกเบี้ยที่ธนาคารปรับขึ้น ดังนั้น เพื่อที่ จะลดปัญหาการค้างชำระสินเชื่อ จึงเห็นสมควรที่จะทำการศึกษาสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคม ของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของ เกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการชำระคืน สินเชื่อและจะได้นำมาปรับปรุงหาแนวทางแก้ไข เพื่อประโยชน์ของเกษตรกร และธ.ก.ส. สาขา ชุมแสงให้มีการพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาถึงภาวะทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
2. ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกร ลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้สินของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาชุมแสง
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตร และมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
3. ทำให้ทราบแนวทางในการแก้ไขปัญหาการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรของธ.ก.ส. สาขาชุมแสง เพื่อใช้ในการพัฒนาการเกษตรต่อไป

ตารางที่ 1 สถิติฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของธ.ก.ส. ณ วันสิ้นปีบัญชี พ.ศ. 2539-2543

รายการ	ปี พ.ศ.					อัตราเพิ่ม เฉลี่ย 5 ปี
	2539	2540	2541	2542	2543	
จำนวนเกษตรกรลูกค้า						
รายคน (ครัวเรือน)	3,423,339.00	3,396,909.00	3,412,443.00	3,502,051.00	3,548,626.00	1.03
จ่ายเงินกู้ให้แก่เกษตรกรลูกค้า						
รายคนระหว่างปี (ล้านบาท)	118,765.00	107,126.00	107,468.00	124,097.00	130,365.00	3.39
ต้นเงินกู้ซึ่งเกษตรกร						
คงเป็นหนี้ (ล้านบาท)	162,640.00	177,545.00	192,823.00	212,797.00	237,990.00	9.88

ที่มา: (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2543)

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อ ดังนี้ คือ รายได้ในภาคการเกษตร รายจ่ายนอกภาคการเกษตร จำนวนประชากรในวัยทำงานในครัวเรือน รายจ่ายในภาคการเกษตร ปริมาณเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรและหนี้สินทั้งหมด ที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อของเกษตรกรที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาชุมแสง ในช่วงปีการเพาะปลูก 2543/44

ตารางที่ 2 จำนวนเกษตรกรลูกค้าร.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก

2543/44

ตำบล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ตำบลทับกฤช	815	20.48
2. ตำบลมะมั่ง	409	10.28
3. ตำบลเกษชัย	366	9.20
4. ตำบลพันลาน	365	9.17
5. ตำบลบางเหียน	360	9.05
6. ตำบลไผ่สิง	360	9.05
7. ตำบลหนองกระเจา	325	8.17
8. ตำบลโคกหม้อ	310	7.79
9. ตำบลท่าไม้	268	6.73
10. ตำบลทับกฤชใต้	243	6.11
10. ตำบลพิบูล	98	2.46
12. ตำบลชุมแสง	61	1.53
รวม	3,980	100.00

ที่มา: (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาชุมแสง, 2544)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการจ่ายเงินกู้ปีบัญชี 2542-2544 และลูกหนี้ค้างชำระปีบัญชี พ.ศ. 2542-2544

ปีบัญชี	การจ่ายเงินกู้ (ล้านบาท)	หนี้ค้างชำระ (ล้านบาท)
2542	118.00	9.50
2543	154.50	14.90
2544	109.11	27.88

ที่มา: (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาชุมแสง, 2544)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามศัพท์

ร.ก.ส. หมายถึง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

เงินกู้ถึงกำหนดชำระ หมายถึง จำนวนเงินที่เกษตรกรจะต้องคืนให้ร.ก.ส.ในรอบปีบัญชี
เกษตรกรลูกค้าร.ก.ส. หมายถึง เกษตรกรที่กู้เงินทางร.ก.ส. ต้องผ่านการวิเคราะห์และได้รับอนุมัติให้เงินกู้ตามระเบียบข้อบังคับของธนาคารเพื่อเข้ามาเป็นลูกค้าร.ก.ส.

สินเชื่อเพื่อการเกษตร หมายถึง จำนวนเงินกู้ที่ร.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ อนุมัติให้แก่เกษตรกรลูกค้า เพื่อนำไปใช้ลงทุนในภาคการเกษตรตามหมวด ซึ่งระบุวัตถุประสงค์การให้กู้นั้น

รายได้ในภาคการเกษตร หมายถึง รายได้ที่เกิดจากการจำหน่ายผลผลิตการเกษตรที่เกษตรกรผลิตได้

รายได้นอกภาคการเกษตร หมายถึง รายได้อื่น ๆ ที่เกษตรกรได้รับนอกเหนือจากการทำการเกษตร เช่น รายได้จากการรับจ้างของสมาชิกในครัวเรือน ค่าเช่าและดอกเบี้ย เป็นต้น

รายจ่ายในภาคการเกษตร หมายถึง รายจ่ายที่เกิดจากการดำเนินการผลิตในการเกษตร เฉพาะที่เป็นเงินสด เช่น ค่าจ้างแรงงาน ค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลง ค่าเครื่องจักรกลทางการเกษตร เป็นต้น

รายจ่ายนอกภาคการเกษตร หมายถึง รายจ่ายที่เป็นเงินสด ซึ่งเกิดขึ้นภายในครอบครัว เกษตรกรเฉพาะที่เป็นเงินสด เช่น ค่าอาหาร ค่ายารักษาโรค ตลอดจนการอุปโภคและบริโภคของบรรดาสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น

หนี้สินทั้งหมด หมายถึง ภาระหนี้สินที่มีผูกพันให้เกษตรกรต้องชำระคืนให้กับเจ้าหนี้ แหล่งต่าง ๆ ทั้งในและนอกระบบ เช่น ร.ก.ส. ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน นายทุน และธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

รายได้ทั้งหมด หมายถึง รายได้ในภาคการเกษตรรวมกับรายได้นอกภาคการเกษตร

รายจ่ายทั้งหมด หมายถึง รายจ่ายในภาคการเกษตรรวมกับรายจ่ายนอกภาคการเกษตร

วิธีการศึกษา

วิธีการรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่ใช้สินเชื่อของร.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบทราบบจำนวนสมาชิกลูกค้าทั้งหมด ตามวิธีการดังต่อไปนี้

วิธีการคำนวณจากสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{(1 + Ne^2)} \quad (1)$$

โดยกำหนดให้

n = ขนาดของตัวอย่างที่สุ่มจากสมาชิกลูกค้าทั้งหมดในร.ก.ส. สาขาชุมแสง

N = จำนวนสมาชิกลูกค้าทั้งหมดในร.ก.ส. สาขาชุมแสง

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (ในการศึกษารุ่นนี้ได้กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เท่ากับ ร้อยละ 10)

แทนค่าสมการ (1) ได้ดังนี้

$$n = \frac{3,980}{(1 + 3,980(0.1)^2)}$$

$$= 97 \text{ ราย}$$

ในการศึกษารุ่นนี้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวนเท่ากับ 100 ตัวอย่าง และวิธีการคัดเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีเฉพาะเจาะจงจากจำนวนสมาชิกที่ได้จัดกลุ่มไว้แล้ว 4 ตำบล คือ ตำบลทับกฤช ตำบลมะมั่ง ตำบลเกยชัย และตำบลพันลาน ตำบลละ 25 ราย โดยในแบบสอบถามจะเป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เงินกู้และการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตร

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากรวบรวมจาก ร.ก.ส. สาขาชุมชนและเอกสารรายงานข้อมูลจากสำนักงานเกษตรอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ รวมทั้งเอกสารวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งวิธีวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) เป็นการอธิบายถึงลักษณะภาวะทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ลักษณะการดำเนินงานด้านการเกษตรของ ร.ก.ส. รวมทั้งการชำระค่านินเชื่อเพื่อการเกษตร ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการชำระค่านินเชื่อ

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) เป็นการวิเคราะห์ที่ใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระค่านินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกร ร.ก.ส. เพื่อหาความสัมพันธ์ของค่านินเชื่อการเกษตรกับตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายได้ในภาคการเกษตร รายจ่ายนอกภาคการเกษตร จำนวนประชากรในวัยทำงานในครัวเรือน รายจ่ายในภาคการเกษตร ปริมาณเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรและหนี้สินทั้งหมด

ในการวิเคราะห์ได้กำหนดตัวแปรต่าง ๆ และสามารถแสดงแบบจำลองที่มีความสัมพันธ์ดังนี้

$$y = f(x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6, e) \quad (1)$$

กำหนดให้

y	=	ปริมาณการชำระค่านินเชื่อเพื่อการเกษตร (บาท/ปี)
a_0	=	ค่าคงที่
$a_1, a_2, a_3, a_4, a_5, a_6$	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร
x_1	=	รายได้ในภาคการเกษตร (บาท/ปี)
x_2	=	รายจ่ายนอกภาคการเกษตร (บาท/ปี)
x_3	=	จำนวนประชากรในวัยทำงานในครัวเรือน (คน/ครัวเรือน)
x_4	=	รายจ่ายในภาคการเกษตร (บาท/ปี)
x_5	=	ปริมาณเนื้อที่ถือครองทางการเกษตร (ไร่/ครัวเรือน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$x_6 = \text{หนี้สินทั้งหมด (บาท/ปี)}$$

$$e = \text{ค่าความคลาดเคลื่อนถดถอย}$$

ในการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนนี้ มีค่าผลการทดสอบแบบจำลองที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (กัลยา, 2545: 304-308)

1. สัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อน (R^2) โดยที่

$$y = \frac{\text{ความผันแปรของ } y \text{ เนื่องจากอิทธิพลของ } x_1, x_2, \dots, x_6}{\text{ความผันแปรทั้งหมด}}$$

2. ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยและการทดสอบ

2.1 F-test เป็นการทดสอบว่ามีตัวแปรอิสระ x_1, x_2, \dots, x_6 มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม y โดยตั้งสมมติฐานเพื่อการทดสอบ ดังนี้

$$H_0: \beta_1 = \beta_2 = \beta_3 = \beta_4 = \beta_5 = \beta_6 = 0$$

$$H_a: \text{มี } \beta_i \text{ อย่างน้อย 1 ค่าที่ } \neq 0; i = 1, 2, \dots, 6$$

2.2 t-test เป็นการทดสอบว่ามี β_i ตัวใดบ้างที่ไม่เท่ากับศูนย์ หรือมี x ตัวใดบ้างที่สัมพันธ์กับ y โดยทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

$$H_0: \beta_i = 0$$

$$H_a: \beta_i \neq 0$$

โดยที่ β_i = สัมประสิทธิ์ความถดถอยที่ประมาณขึ้นระหว่าง y กับ x_i สำหรับการทดสอบสมมติฐานใช้ระดับความเชื่อมั่น 95%

บทที่ 2

โครงร่างทางทฤษฎี

การตรวจเอกสาร

กัมปนาท (2536) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการชำระค่านสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกค้าช.ก.ส. ในอำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร ข้อมูลได้จากเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 63 ครัวเรือน โดยวิธีวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์และสมการถดถอยเชิงซ้อน ในการศึกษา พบว่า ในรอบปีบัญชี 2534 เกษตรกรชำระค่านสินช.ก.ส. ได้บางส่วนจำนวน 44 ครัวเรือน และชำระค่านสินไม่ได้เลย 19 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 69.84 และ 30.16 ตามลำดับ สำหรับผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินกู้ค้างชำระกับปัจจัยต่าง ๆ พบว่า รายได้จากการเกษตร รายจ่ายในการบริโภค และปริมาณเงินกู้มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินกู้ค้างชำระ

ธีระศักดิ์ (2538) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการชำระค่านสินเงินกู้ของสมาชิกช.ก.ส. อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง โดยได้ข้อมูลจากเกษตรกร 2 หมู่บ้าน จำนวน 60 ครัวเรือนของเกษตรกรชาวสวนกาแฟ ในรอบปีบัญชี 2536-37 พบว่า เกษตรกรมีปริมาณขายกาแฟเฉลี่ย 2,834 กิโลกรัม มูลค่าที่ดินเฉลี่ย 428,917 บาท มูลค่าเครื่องมือทุนในสวนเฉลี่ย 18,993 บาท มูลค่าทรัพย์สินอื่น ๆ เฉลี่ย 428,917 บาท รายได้สุทธิเป็นตัวเงินจากกาแฟ 48,987 บาท รายได้อื่น ๆ ในรอบปี 14,488 บาท รายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 45,628 บาท และหนี้สินอื่น ๆ เฉลี่ย 12,487 บาท และผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเลือกชำระค่านสินเงินกู้ครบตามกำหนด พบว่า ปัจจัยที่มีผลสนับสนุนการชำระค่านสิน ได้แก่ มูลค่าเครื่องมือ ทุน รายได้สุทธิเป็นตัวเงินจากกาแฟและรายได้อื่น ๆ ในรอบปี ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการชำระค่านสิน ได้แก่ รายจ่ายในครัวเรือนและพื้นที่ที่ถูกมรสุมจากพายุภัย

ปรีชา (2539) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าช.ก.ส. ในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยา ของเกษตรกรลูกค้าช.ก.ส. ที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้าช.ก.ส. โดยตัวแปรที่นำมาศึกษา ได้แก่ อายุ ระยะเวลาที่เป็นลูกค้าช.ก.ส. การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ สภาพการถือครองที่ดิน ขนาดของฟาร์ม รายได้ในฟาร์ม เขตชลประทาน ทักษะติดต่อธนาคาร และปริมาณเงินกู้ของธนาคาร ซึ่งนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าไควส์แคว่ พบว่า ตัวแปรที่เป็นปัจจัยหลักในการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรที่เป็นลูกค้าธ.ก.ส. ได้แก่ การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ ขนาดของฟาร์ม และรายได้ของฟาร์ม ประกอบกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. คือ ปัญหาแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร ไม่มีตลาดรองรับผลผลิตของสมาชิก และระบบการผลิตพืชและสัตว์ไม่ชัดเจน

วิเศษณ์ (2542) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้าธ.ก.ส. สาขาเวียงป่าเป้า อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ได้วิเคราะห์ลูกค้าธ.ก.ส. ที่เงินกู้ในระยะสั้น คาบ ธันวาคม 2540 และลูกค้าที่กู้เงิน โครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร ปี พ.ศ. 2535-2536 ปัญหาและอุปสรรคในการส่งชำระคืนเงินกู้ระยะสั้น คาบ ธันวาคม พ.ศ. 2540 ที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาที่ลูกค้าทำการผลิตแล้วขาดทุน เนื่องจากประสบปัญหาภาวะฝนแล้ง โรคระบาด ราคาผลผลิตตกต่ำ โดยเฉพาะ จิง ข้าวโพด และผัก มีจำนวน 53 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.50 ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการส่งชำระคืน ในคาบ มีนาคม พ.ศ. 2541 ที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาลูกค้าไม่มีรายได้จากการเกษตรจากโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร เนื่องจากลูกค้าไม่ได้ดำเนินการตามโครงการ บางรายก็เลิกโครงการไปแล้ว มีจำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.7

ปวรณ์ (2544) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระเงินกู้ระยะสั้นของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. ในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ปีการเพาะปลูก 2541/42 โดยการอธิบายถึงลักษณะการใช้เงินกู้ระยะสั้น ภาระหนี้สินของเกษตรกรในรูปแบบของตารางร้อยละ และใช้วิธีวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์และสมการถดถอยเชิงซ้อน ซึ่งวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ระยะสั้นของเกษตรกรจะใช้เพื่อลงทุนการผลิตทางการเกษตรบางส่วน และใช้ชำระหนี้สินเดิม ร้อยละ 55.88 ของครัวเรือนทั้งหมด ส่วนสาเหตุของการค้างชำระเงินกู้ระยะสั้นของเกษตรกรเกิดจากเกษตรกรนำรายได้ชำระหนี้สินอื่น ๆ ก่อนที่จะชำระหนี้ให้กับธ.ก.ส. มีเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 76.47 ของครัวเรือนทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ พบว่า มีปัจจัยเพียง 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระเงินกู้ระยะสั้น คือ รายจ่ายในการบริโภค มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 หนี้สินอื่น ๆ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และปริมาณเงินกู้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

แนวคิดทางทฤษฎี

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลของเกษตรกรที่เป็นลูกค้าของธ.ก.ส. อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ทางด้านข้อมูลทั่วไป เช่น อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครัวเรือน แรงงานในครัวเรือน รายได้ในภาคการเกษตร รายได้นอกภาคการเกษตร รายจ่ายในภาคการเกษตร รายจ่ายนอกภาคการเกษตร และหนี้สินทั้งหมด เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เป็นวิธีการหารูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม 1 ตัวกับตัวแปรอิสระหลายตัว ผลการวิเคราะห์จะสร้างเป็นสมการ เพื่อบอกว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัว มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด เมื่อให้ตัวแปรอิสระอื่น ๆ คงที่ และจะบอกว่ามี ความสัมพันธ์ในเชิงบวกหรือเชิงลบ ซึ่งดูได้จากเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ ถ้าตัวแปรอิสระตัวใด มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามเชิงบวกจะหมายความว่า เมื่อค่าของตัวแปรอิสระตัวนั้นเพิ่มขึ้น ค่าของตัวแปรตามจะเพิ่มขึ้นด้วย แต่ถ้าเป็นเชิงลบ ผลจะกลับกัน คือ เมื่อค่าของตัวแปรอิสระตัวนั้น เพิ่มขึ้น ค่าของตัวแปรตามจะลดลง (บุญธรรม, 2543: 367-369)

สมมติฐานของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีข้อสมมติฐานของการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อดังนี้

1. รายได้ในภาคการเกษตร (x_1) คาดว่า จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการชำระหนี้คืนสินเชื่อตามกำหนด กล่าวคือ เมื่อเกษตรกรมีรายได้มากขึ้น ก็จะทำให้โอกาสที่เกษตรกรจะชำระคืนสินเชื่อตามกำหนดมีมากตามไปด้วย ก็คือ

$$\partial Y / \partial x_1 > 0$$

2. รายจ่ายนอกภาคการเกษตร (x_2) คาดว่า จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการชำระหนี้คืนสินเชื่อตามกำหนด กล่าวคือ เมื่อเกษตรกรมีรายจ่ายนอกภาคการเกษตรมากขึ้น ก็จะทำให้โอกาสที่เกษตรกรจะชำระคืนสินเชื่อตามกำหนดน้อยลง ก็คือ

$$\partial Y / \partial x_2 < 0$$

3. จำนวนประชากรในวัยทำงานในครัวเรือน (x_3) คาดว่า จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการชำระหนี้คืนสินเชื่อตามกำหนด กล่าวคือ ถ้ามีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานได้มาก โอกาสที่จะทำงานในฟาร์มของตนและรับจ้างภายนอกได้มาก ทำให้สามารถที่จะชำระคืนหนี้ได้ตามกำหนดได้มาก

$$\partial Y / \partial x_3 > 0$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. รายจ่ายในภาคการเกษตร (x_4) คาดว่า จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการชำระหนี้คืนสินเชื่อตามกำหนด กล่าวคือ เมื่อเกษตรกรมีรายจ่ายในภาคการเกษตรมากขึ้น ก็จะทำให้โอกาสที่เกษตรกรจะชำระคืนสินเชื่อ ร.ส. ได้ตามกำหนดน้อยลง ก็คือ

$$\partial Y / \partial x_4 < 0$$

5. ปริมาณเนื้อที่ถือครองทางการเกษตร (x_5) คาดว่า จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการชำระหนี้คืนสินเชื่อตามกำหนด กล่าวคือ เมื่อเกษตรกรมีที่ดินที่ใช้ทำการเกษตรปริมาณมาก ก็จะทำให้โอกาสที่เกษตรกรจะชำระคืนสินเชื่อตามกำหนดมีมากตามไปด้วย ก็คือ

$$\partial Y / \partial x_5 > 0$$

6. หนี้สินทั้งหมด (x_6) คาดว่า จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการชำระหนี้คืนสินเชื่อตามกำหนด กล่าวคือ เมื่อเกษตรกรมีหนี้สินมากขึ้น ก็จะทำให้โอกาสที่เกษตรกรจะชำระคืนสินเชื่อ ร.ส. ได้ตามกำหนดน้อยลง ก็คือ

$$\partial Y / \partial x_6 < 0$$

บทที่ 3

สภาพทั่วไปของท้องที่ที่ทำการศึกษาลักษณะทั่วไปของเกษตรกรในท้องที่ที่ศึกษา

สภาพทั่วไปของจังหวัดนครสวรรค์

ที่ตั้งและอาณาเขต

ลักษณะทั่วไปทางภูมิศาสตร์ และภูมิประเทศมีความสำคัญต่อการทำการเกษตรเป็นอันมาก เพราะสามารถส่งผลกระทบต่อการผลิตทางการเกษตรทั้งทางด้านปริมาณ และคุณภาพผลผลิตได้โดยตรง และยังมีผลต่อชนิดพันธุ์พืชที่เพาะปลูกแตกต่างกันไปตามสถานที่ต่าง ๆ อีกด้วย สำหรับลักษณะที่ตั้งของจังหวัดนครสวรรค์ เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนล่างในบริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนเหนือ หรือทางภาคกลางตอนบนของประเทศไทย มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 300 เมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือตามทางรถยนต์สายเอเชีย 237 กิโลเมตร และเส้นทางตามรถไฟประมาณ 250 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 9,597.677 ตารางกิโลเมตร หรือ 5,998,548 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง 8 จังหวัด ดังนี้ (ภาพที่ 1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดพิจิตรและจังหวัดกำแพงเพชร
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดลพบุรี จังหวัดอุทัยธานีและจังหวัดชัยนาท
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดเพชรบูรณ์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดตากและจังหวัดอุทัยธานี

การปกครองและประชากร

จังหวัดนครสวรรค์ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 2 เขตการปกครอง คือ การปกครองส่วนภูมิภาค และการปกครองส่วนท้องถิ่น ในการปกครองส่วนภูมิภาคแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ 128 ตำบล 1,294 หมู่บ้าน ได้แก่ อำเภอเมืองนครสวรรค์ ชุมแสง ตาคีรีท่าตะโก บรรพตพิสัย ไผ่สาลี หนองบัว พยุหะคีรี ลาดยาว ไกรกพระ ตากฟ้า แก้วเถี่ยว แม่่วงศ์ กิ่งอำเภอแม่เปิน และกิ่งอำเภอชุมตบง (ภาพที่ 2) และในการปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 3 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 125 แห่ง และ
 สุขาภิบาล 15 แห่ง ณ 31 ธันวาคม 2544 มีจำนวนประชากรทั้งหมด 1,137,945 คน แยกเป็น ชาย
 561,184 คน หรือร้อยละ 49.32 ของประชากรทั้งหมด หญิง 576,761 คน หรือร้อยละ 50.68 ของ
 จำนวนประชากรทั้งหมด (ตารางที่ 4) ประชากรอยู่หนาแน่นมากในเขตเทศบาลนครสวรรค์
 อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอลาดยาว อำเภอตากลีและอำเภอแม่วงค์ เนื่องจากเป็นย่านธุรกิจการค้า
 อุตสาหกรรม โดยเฉพาะอำเภอเมือง ซึ่งเป็นทางผ่านจุดกึ่งกลางของภาคเหนือและภาคกลาง
 ประชากรของจังหวัดนครสวรรค์ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำนา ทำไร่ และ
 เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

ลักษณะพื้นที่และภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดนครสวรรค์เป็นที่ลาดเอียงจากทิศตะวันออก
 ทิศเหนือ ทิศตะวันตกลงสู่ทิศใต้ ลักษณะเป็นที่ราบ 3 ใน 4 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด โดยเฉพาะ
 ทางตอนกลางของจังหวัด บริเวณสองฝั่งของแม่น้ำปิง แม่น้ำยม แม่น้ำวัง และแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งอยู่
 ในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ ท่าตะโก โกรกพระ พยุหะคีรี ชุมแสง และบรรพตพิสัย เป็นที่ราบลุ่ม
 เหมาะแก่การเกษตรและจะพบสภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มหนองบึง อยู่ทั่ว ๆ ไป ที่สำคัญ คือ บึงบอระเพ็ด
 เป็นแหล่งประมงน้ำจืดของจังหวัด ทางด้านทิศตะวันตกของจังหวัดจะมีป่าทึบและมีภูเขาสลับ
 ซับซ้อน อยู่ในเขตของอำเภอลาดยาวและอำเภอแม่วงค์ ส่วนทางทิศตะวันออก จะเป็นป่าไม้
 เบญจพรรณ ลักษณะพื้นที่เป็นแบบลูกคลื่น

ทรัพยากรธรรมชาติ และสภาพทางเศรษฐกิจ

จังหวัดนครสวรรค์มีพื้นที่เพื่อการเกษตร ในปี พ.ศ. 2544 ทั้งหมดประมาณ 4,415,600 ไร่
 คิดเป็นร้อยละ 73.60 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด เป็นพื้นที่เพื่อการทำนา คิดเป็นร้อยละ 44.66 ทำไร่ คิดเป็น
 ร้อยละ 26.86 และปลูกไม้ยืน คิดเป็นร้อยละ 1.73 เป็นพื้นที่ป่าประมาณคิดเป็นร้อยละ 11 รวมทั้งมี
 ป่าสงวนแห่งชาติ 6 ป่า นอกจากนั้นเป็นพื้นที่หนอง คลอง บึง

เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์เกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่จึงประกอบ
 อาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ซึ่งนับได้ว่า จังหวัดนครสวรรค์มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวมากที่สุด
 ในภาคเหนือ และยังมีการปลูกพืชไร่ชนิดต่าง ๆ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่วเหลือง ฝ้าย งา ถั่วเขียว
 ฝักมัน อ้อย มันสำปะหลัง และถั่วลิสง เป็นต้น นอกจากนี้ จังหวัดนครสวรรค์จัดว่าเป็นแหล่งปลูก
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล้วยไม้ที่สำคัญจังหวัดหนึ่ง และยังมีโครงการชลประทานทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เพื่อวัตถุประสงค์ในการเก็บกักน้ำไว้เพื่อการเกษตร และอุปโภคบริโภค

จังหวัดนครสวรรค์มีทรัพยากรแร่ธาตุหลายชนิด ได้แก่ เหล็ก ยิบซั่ม หินอ่อน และหินปูน ปัจจุบันได้มีการเปิดเหมืองเพื่อนำแร่ธาตุดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจจำนวน 10 เหมือง

ตารางที่ 4 จำนวนประชากร ครวี่เรือนทั้งหมดเป็นรายอำเภอ ของจังหวัดนครสวรรค์ ณ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2544

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	จำนวน				จำนวนประชากร (คน)			จำนวน ครวี่เรือน
	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	สุขาภิบาล	ชาย	หญิง	รวม	
1. เมือง	16	156	1	1	118,322	121,946	240,268	24,386
2. ชุมแสง	12	121	1	1	36,939	39,171	76,110	11,928
3. ตากถ้ำ	10	111	0	1	76,177	66,664	133,841	15,576
4. ท่าตะโก	10	98	0	1	36,072	38,147	74,219	13,459
5. บรรพตพิสัย	13	110	0	1	46,781	48,794	95,575	17,168
6. ไพศาลี	8	87	0	1	36,548	37,699	74,247	14,177
7. หนองบัว	9	89	0	1	35,696	36,684	72,380	13,360
8. พยุหะคีรี	11	110	0	2	33,198	34,755	67,953	12,862
9. ลาดยาว	12	135	0	2	47,540	48,860	96,400	17,687
10. โกรกพระ	9	62	0	2	17,887	18,820	36,707	7,542
11. ตากฟ้า	7	73	0	1	22,513	23,047	45,560	8,133
12. แก้วเทียม	5	43	0	1	17,674	18,294	35,941	6,577
13. แม่वंศ์	4	59	0	0	26,687	26,087	52,774	10,151
14. กิ่งอำเภอแม่เปิน	1	12	0	0	9,229	8,867	18,096	4,017
15. กิ่งอำเภอชุมตบง	2	17	0	0	8,948	9,826	17,874	3,395
รวม	129	1,294	2	15	561,184	576,761	1,137,945	180,418

ที่มา: (สำนักงานจังหวัดนครสวรรค์, 2544)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การคมนาคมและการขนส่ง

จังหวัดนครสวรรค์เป็นประตูสู่ภาคเหนือ มีเส้นทางคมนาคมทั้งรถยนต์และรถไฟมีทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด และเส้นทางมาตรฐานหลายสาย ทำให้การเดินทางติดต่อภายในจังหวัดใกล้เคียง และกรุงเทพมหานครเป็นไปได้โดยสะดวก ในปัจจุบันในจังหวัดนครสวรรค์มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 19 แห่ง และมีชุมสายโทรศัพท์ 15 แห่ง รวม 16,547 เลขหมาย

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดนครสวรรค์ เป็นแบบมรสุมเมืองร้อนหรือร้อนชื้นแบบสะวันนา ช่วงฤดูฝนและฤดูแล้งจะเห็นเด่นชัด และอากาศร้อนจัดในฤดูร้อนและในฤดูหนาวอากาศจะแห้งแล้ง ในปี พ.ศ. 2544 (ตารางที่ 5) อุณหภูมิสูงสุดประมาณเดือนเมษายนและพฤษภาคมเท่ากับ 41.50 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดในเดือนธันวาคมเท่ากับ 15.00 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 29.75 องศาเซลเซียส (ตารางที่ 6)

ช่วงฤดูฝนได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคมในปี พ.ศ. 2544 ปริมาณน้ำฝนมากที่สุดในเดือนกรกฎาคมวัดได้เท่ากับ 1,114.80 มิลลิเมตร สำหรับเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ไม่มีฝนตก

ช่วงฤดูหนาวอากาศแห้งแล้งและบางระยะมีอากาศเย็น จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ในปี พ.ศ. 2544 จะหนาวที่สุดในเดือนธันวาคม อุณหภูมิต่ำสุดเท่ากับ 15 องศาเซลเซียส

ช่วงฤดูร้อน เริ่มประมาณเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนพฤษภาคม ในปี พ.ศ. 2544 เดือนที่ร้อนที่สุด คือ เดือนเมษายน อุณหภูมิสูงสุด 41.50 องศาเซลเซียส

ความชื้นสัมพัทธ์ ค่าเฉลี่ยของความชื้นสัมพัทธ์ตลอดปีของจังหวัดนครสวรรค์ ในปี พ.ศ. 2544 มีค่า ร้อยละ 72.13 ในเดือนมีนาคม มีความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุด ร้อยละ 33 และในเดือนกันยายนมีค่าความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด ร้อยละ 97

นอกจากนี้ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดนครสวรรค์ ยังมีความสัมพันธ์กับปริมาณน้ำฝนในแต่ละปี ถ้าปีใดปริมาณน้ำฝนมากกว่า 1,200 มิลลิเมตรต่อปี จะเกิดปัญหาน้ำท่วม ถ้าปริมาณน้ำน้อยกว่า 1,000 มิลลิเมตรต่อปี จะประสบปัญหาฝนแล้ง ทำให้พื้นที่นาเสียหายทั้งเนื่องมาจากสภาพของพื้นที่ของจังหวัดมีลักษณะคล้ายกระทะหรือฝู้อ่างปีกบ

ตารางที่ 5 อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์และปริมาณน้ำฝน ปี พ.ศ. 2544 ของจังหวัดนครสวรรค์

เดือน	อุณหภูมิ (°c)		ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก
	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด		
มกราคม	15.80	36.50	41.00	91.00	1.00	1.00
กุมภาพันธ์	19.70	39.70	36.00	69.00	0.20	1.00
มีนาคม	20.50	40.50	33.00	65.00	13.00	1.00
เมษายน	25.00	41.50	37.00	64.00	12.40	4.00
พฤษภาคม	24.00	41.50	47.00	64.00	198.70	16.00
มิถุนายน	24.00	37.20	54.00	91.00	152.10	12.00
กรกฎาคม	23.80	36.90	60.00	94.00	262.80	16.00
สิงหาคม	23.70	36.90	61.00	95.00	173.60	18.00
กันยายน	23.80	35.00	62.00	97.00	166.70	14.00
ตุลาคม	21.70	36.60	61.00	96.00	89.30	9.00
พฤศจิกายน	18.70	35.40	54.00	94.00	39.10	3.00
ธันวาคม	15.00	34.50	46.00	93.00	5.90	1.00
เฉลี่ย	21.31	37.60	49.33	91.58	95.90	8.00

ที่มา: (สำนักงานจังหวัดนครสวรรค์, 2544)

แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญที่สุด คือ น้ำฝน ซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติสำหรับประชากรที่ใช้ทำการเกษตร อุปโภคบริโภคและยังเป็นต้นกำเนิดของแหล่งน้ำต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีแม่น้ำและลำห้วย ลำคลองสายต่าง ๆ ซึ่งมีต้นกำเนิดจากภูเขา เทือกเขาทางด้านทิศตะวันออก และทิศตะวันตกของจังหวัด และมีต้นกำเนิดจากที่อื่นแล้วไหลผ่านจังหวัดนครสวรรค์ แม่น้ำสายใหญ่ที่มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อความเป็นอยู่และสภาพเศรษฐกิจของประชากร ได้แก่ แม่น้ำ

เจ้าพระยา แม่น้ำน่าน แม่น้ำยม และแม่น้ำปิง นอกนั้น ยังเป็นสายน้ำสายเล็กซึ่งส่วนใหญ่จะไหลลงแม่น้ำดังกล่าวเกือบทั้งสิ้น

แม่น้ำเจ้าพระยา เกิดจากการไหลมารวมกันของแม่น้ำปิง และแม่น้ำน่านที่บริเวณปากน้ำโพ หรือเทศบาลเมืองนครสวรรค์แล้วไหลลงทางทิศใต้สู่ที่ราบลุ่มภาคกลางตอนใต้จนออกสู่ทะเลที่อ่าวไทย เป็นแม่น้ำสายสำคัญที่มีประโยชน์ทั้งทางด้านการเกษตร อุปโภคบริโภค การคมนาคม การอุตสาหกรรมบริเวณริมสองฝั่งแม่น้ำมาเป็นเวลาช้านานแล้ว และยังเป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญอีกด้วย

แม่น้ำปิง ไหลผ่านท้องที่อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอเก้าเลี้ยว และมาบรรจบกับแม่น้ำน่าน เป็นแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณที่ปากน้ำโพ เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญสายหนึ่งทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม บริโภคบริเวณสองฝั่งแม่น้ำ

แม่น้ำน่าน เป็นลำน้ำสายใหญ่ที่ไหลผ่านท้องที่อำเภอชุมแสงและมาบรรจบกับแม่น้ำปิงที่ปากน้ำโพ เป็นแหล่งน้ำที่ให้ประโยชน์ทั้งในด้านการเกษตร การคมนาคม อุปโภคบริโภคของประชากรเช่นเดียวกัน

แม่น้ำยม มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาในจังหวัดแพร่ แล้วไหลผ่านในจังหวัดในภาคเหนือมาบรรจบกับแม่น้ำน่านบริเวณอำเภอชุมแสง สามารถใช้ประโยชน์ทางด้านการเกษตร อุปโภคบริโภคของประชากรบริเวณสองฝั่งแม่น้ำได้เป็นอย่างดีอีกสายหนึ่ง

แม่น้ำวัง มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาสูงในเขตจังหวัดตาก ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดนครสวรรค์ ไหลผ่านท้องที่อำเภอลาดยาว และไหลออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดอุทัยธานี เป็นลำน้ำที่มีน้ำไหลผ่านตลอดทั้งปี สามารถใช้ประโยชน์ในด้านการเพาะปลูกได้ดี และอาจมีปริมาณน้ำเกินความต้องการในฤดูฝนซึ่งทำให้เกิดน้ำท่วมได้

คลองโพธิ์ ต้นกำเนิดจากเทือกเขาสูงในท้องที่อำเภอลาดยาวทางด้านทิศตะวันตกของจังหวัด แล้วไหลเลียบเขตจังหวัดมารวมกับน้ำวังมาบริเวณอำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี เป็นลำน้ำที่มีน้ำไหลผ่านตลอดทั้งปี ใช้ประโยชน์ในด้านการเพาะปลูกและการอุปโภค

สำหรับคลองอื่น ๆ ที่มีน้ำไหลผ่านตลอดปี แต่จะมีน้ำมากเกินไปจนเกิดความเสียหายในฤดูฝน และน้ำน้อยเกินไปจนไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ได้แก่ คลองเกรียงไกร และคลองเกษม ในท้องที่อำเภอเมืองชุมแสง ซึ่งไหลลงสู่แม่น้ำน่าน คลองบอน คลองท่าตะโก และคลองเจ็ดดง ในท้องที่อำเภอท่าตะโก ไหลลงสู่บึงบรเพ็ด เป็นต้น แต่ทั้งนี้ลำคลองต่าง ๆ เหล่านี้จะให้ประโยชน์ในด้านการเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาที่สำคัญแหล่งหนึ่งในจังหวัดนครสวรรค์

นอกจากลำน้ำสายต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว ในท้องที่จังหวัดนครสวรรค์ยังมีแหล่งน้ำผิวดินในลักษณะเป็นบึง หนองน้ำ อีกหลายแห่งบริเวณที่ราบลุ่มต่ำตอนกลางของจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้แก่ บึงบรเพ็ด บึงเสนาศร แหล่งน้ำดังกล่าวมีคุณประโยชน์ในด้านการเพาะปลูกแต่ส่วนใหญ่ใช้ในด้านการอุปโภค การเลี้ยงสัตว์ และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำในธรรมชาติที่สำคัญ

ตารางที่ 6 ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ ช่วงปี พ.ศ. 2540-2544
ของจังหวัดนครสวรรค์

ปี	อุณหภูมิ (°c)			ปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตก		ความชื้นสัมพัทธ์ เฉลี่ย (%)
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวัน	
2540	34.32	34.32	34.30	992.50	119.00	68.34
2541	34.29	34.29	34.30	1,317.70	124.00	69.54
2542	33.71	33.71	33.70	1,168.20	107.00	68.36
2543	34.61	34.61	34.60	1,018.60	94.00	70.46
2544	35.12	35.12	35.10	1,114.80	96.00	72.13

ที่มา: (สำนักงานจังหวัดนครสวรรค์, 2544)

การดำเนินงานด้านสินเชื่อของธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

เกษตรกรผู้จะขอกู้เงินจากธ.ก.ส. ได้จะต้องขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าของธ.ก.ส.ก่อน โดยเกษตรกรไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น เพียงแต่แจ้งความประสงค์ต่อพนักงานพัฒนาธุรกิจของธ.ก.ส. สาขาชุมแสง พนักงานพัฒนาธุรกิจของธ.ก.ส. จะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ และแนะนำวิธีการต่าง ๆ ในการเป็นลูกค้าทุกประการ

เอกสารที่ต้องใช้ประกอบ

1. สำเนาทะเบียนบ้าน
2. บัตรประจำตัวประชาชน
3. ใบทะเบียนสมรส
4. หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินของตนเองและคู่สมรส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าเป็นลูกค้า

เกษตรกรผู้ที่จะขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีสัญชาติไทย
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี
3. เป็นเกษตรกรตามข้อบังคับของธ.ก.ส.
4. มีความชำนาญหรือได้รับการฝึกอบรมในการเกษตรมาแล้วพอสมควร
5. มีถิ่นที่อยู่และประกอบอาชีพการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในท้องที่ดำเนินงานของสาขา
ชุมชนจะขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ามาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปี
6. เป็นผู้ก่อให้เกิดผลผลิตการเกษตรที่ขายในปีหนึ่งเป็นมูลค่าพอสมควร หรือมีช่องทางที่จะ
ปรับปรุงการเกษตรให้มีรายได้เพียงพอที่จะชำระหนี้ได้
7. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพ และรู้จักประหยัด
8. ไม่เป็นบุคคลลึกลับหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
9. ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
10. ไม่เคยถูกให้ออกจากการเป็นลูกค้าประจำสาขา และปัจจุบันไม่ได้เป็นผู้กู้เงินจาก
สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร หรือสถาบันการเงินใด ๆ ที่ดำเนินธุรกิจทางด้านสินเชื่อเพื่อการ
เกษตร

ประเภทของเงินกู้

เงินกู้แต่ละประเภท ธ.ก.ส. จะกำหนดวัตถุประสงค์ในการกู้ไว้ ซึ่งจำแนกตามประเภทของเงินกู้ต่าง ๆ ดังนี้

1. เงินกู้ระยะสั้น เพื่อเป็นรายจ่ายในการดำเนินงานการเกษตร เช่น ค่าพันธุ์พืช ยากำจัดศัตรูพืชและโรคพืช รายจ่ายของครุภัณฑ์ตามที่ทำเป็น เป็นต้น กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ไม่เกิน 12 เดือน และกรณีพิเศษไม่เกิน 18 เดือน

2. เงินกู้ระยะปานกลางเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร เช่น ซื้อที่ดินการเกษตรลงทุนทำสวน ซื้อหรือสร้าง หรือปรับปรุงบ้าน เป็นต้น กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ เป็นรายงวด ปกติภายใน 3 ปี กรณีพิเศษไม่เกิน 5 ปี

3. เงินกู้ระยะยาวเพื่อชำระหนี้สินเดิม เพื่อชำระหนี้ที่เกษตรกรมีอยู่ก่อนการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา เช่น เพื่อไถ่หรือรับ โอนคืน หรือซื้อคืนที่ดิน ซึ่งเดิมเป็นของตนหรือของกลุ่มสมรส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือบุตร หรือเป็นของบิดามารดาของตน เป็นต้น กำหนดชำระเป็นรายงวดปกติภายใน 10 ปี ทรัพย์สินไม่เกิน 12 ปี

4. เงินกู้ระหว่างรอการขายผลผลิต (จำนำ) เพื่อให้เกษตรกรสามารถเก็บผลผลิตไว้รอราคาขายในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมากทำให้มีราคาต่ำ กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ภายใน 6 เดือน นับตั้งแต่วันที่

5. เงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร เป็นการลงทุนระยะยาว หรือการผลิตการเกษตร ซึ่งระยะเวลาเกินกว่า 3 ปี จึงจะได้ผลคุ้มค่าการลงทุน เช่น ทำสวนผลไม้ ไม้ยืนต้น การลงทุนเพาะเลี้ยงกุ้ง และสัตว์น้ำ เป็นต้น กำหนดชำระเป็นรายงวด ปกติไม่เกิน 15 ปี ทรัพย์สินไม่เกิน 20 ปี

6. เงินกู้สำหรับการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร เพื่อเป็นรายจ่ายในการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องทางการเกษตร ได้แก่

6.1 เพื่อเป็นรายจ่ายในการดำเนินงาน เช่น ซื้อวัตถุดิบ ค่าจ้างแรงงาน เป็นต้น กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ ไม่เกิน 12 เดือน

6.2 เพื่อเป็นค่าลงทุนในสินทรัพย์ เช่น เครื่องจักร เป็นต้น กำหนดชำระเป็นรายงวด ภายใน 15 ปี และทรัพย์สินไม่เกิน 20 ปี

หลักประกันเงินกู้

เกษตรกรลูกค้าที่กู้เงินจากธ.ก.ส. จะต้องเป็นหลักประกันเงินกู้ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และจำนวนเงินที่ขอกู้ ใดๆอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. ลูกค้ายในกลุ่มเดียวกันให้การรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกัน โดยการรวมค้ำประกัน ชำระหนี้ต่อธ.ก.ส.

2. มีลูกค้ำประจำสาขาหรือบุคคลอื่นที่ธ.ก.ส. พิจารณาเห็นสมควรให้เป็นผู้ค้ำประกัน อย่างน้อย 2 คน

3. มีอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้อื่นจำนองเป็นประกัน เช่น ที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์จากทางราชการประเภทโฉนด นส.3 หรือ นส.3 ก เป็นต้น

4. มีหลักทรัพย์รัฐบาลไทยหรือเงินฝากในธ.ก.ส. เป็นประกัน

อัตราดอกเบี้ยสำหรับเงินกู้ที่ให้กู้แก่เกษตรกร

1. ธนาคารจะเรียกดอกเบี้ยเงินกู้ที่ให้กู้แก่เกษตรกรลูกค้าตามชั้นลูกค้า ดังนี้
 - 1.1 ลูกค้าชั้นดีเยี่ยม (ชั้นAAA) หมายถึง ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมาไม่มีหนี้เงินกู้ถึงกำหนดค้างชำระต่อธนาคาร ให้เรียกดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 8 ต่อปี
 - 1.2 ลูกค้าชั้นดีมาก (ชั้นAA) หมายถึง ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาไม่มีหนี้เงินกู้ถึงกำหนดค้างชำระต่อธนาคาร ให้เรียกดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 9 ต่อปี
 - 1.3 ลูกค้าชั้นดี (ชั้นA) หมายถึง ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาไม่มีหนี้เงินกู้ถึงกำหนดค้างชำระต่อธนาคาร ให้เรียกดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 10 ต่อปี
 - 1.4 ลูกค้าชั้นทั่วไป (ชั้น B) หมายถึง ลูกค้าที่มีหนี้เงินกู้ถึงกำหนดค้างชำระหรือเป็นลูกค้าที่ธนาคารรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าใหม่ระหว่างปี ให้เรียกดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 11 ต่อปี
2. ธนาคารจะจัดชั้นลูกค้าปีละครั้ง ณ วันสิ้นปีบัญชีของธนาคาร (31 มีนาคม) โดยพิจารณาจากสถานะหนี้เงินกู้ของลูกค้า ณ วันสิ้นปีบัญชี ดังนี้
 - 2.1 กรณีลูกค้าสามารถชำระหนี้ถึงกำหนดชำระระหว่างปีและหรือหนี้ค้างชำระได้เสร็จสิ้นภายในปีบัญชี จนไม่มีต้นเงินและดอกเบี้ยค้างชำระ ณ วันสิ้นปีบัญชีทุกสัญญาให้ถือว่าลูกค้ามีประวัติการชำระหนี้ ธนาคารจะจัดชั้นลูกค้าให้สูงขึ้นจากชั้นเดิม 1 ชั้น เช่น เดิมลูกค้าอยู่ชั้น AA จะได้รับจัดชั้นเป็นชั้น AAA เป็นต้น
 - 2.2 กรณีมีหนี้เงินกู้ค้างชำระ ณ วันสิ้นปีบัญชีและธนาคารไม่เรียกดอกเบี้ยเพิ่มหรือได้รับการเปลี่ยนแปลงกำหนดชำระคืนหนี้เงินกู้ ธนาคารจะจัดชั้นลูกค้าให้เป็นลูกค้าชั้นเดิม เช่น เดิมลูกค้าอยู่ชั้น AA จะได้รับการจัดชั้นเป็นชั้น AA เป็นต้น
 - 2.3 กรณีมีหนี้เงินกู้ค้างชำระ ณ วันสิ้นปีบัญชี และธนาคารเรียกดอกเบี้ยของต้นเงินกู้ค้างชำระเพิ่มอีกร้อยละ 1 ต่อปี ธนาคารจะจัดชั้นลูกค้าให้ลดลงจากชั้นเดิม 1 ชั้น เช่น เดิมลูกค้าอยู่ชั้น AA จะถูกจัดชั้นเป็นชั้น A เป็นต้น
 - 2.4 กรณีมีหนี้เงินกู้ค้างชำระ ณ วันสิ้นปีบัญชี และธนาคารเรียกดอกเบี้ยของต้นเงินกู้ค้างชำระเพิ่มอีกร้อยละ 3 ต่อปี หรือมีดอกเบี้ยรายงวดค้างชำระ ธนาคารจะจัดชั้นลูกค้าให้ลดลงจากเดิมไปอยู่ชั้น B เช่น เดิมลูกค้าอยู่ชั้น AA จะถูกจัดชั้นเป็นชั้น B เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ลักษณะทั่วไปของเกษตรกรปลูกข้าว.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

อายุและเพศ

จากการสำรวจ พบว่า หัวหน้าครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชาย 26 ราย เพศหญิง 11 ราย รวม 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 37 รองลงมา มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชาย 21 ราย เพศหญิง 10 ราย รวม 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 31 อายุอยู่ในช่วง 51-60 ปี มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชาย 12 ราย เพศหญิง 6 ราย รวม 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 18 สำหรับช่วงอายุน้อยกว่า 31 ปี มีจำนวนหัวหน้าครัวเรือนน้อยที่สุด คือ 5 ราย ซึ่งเป็นเพศชาย 1 ราย เพศหญิง 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 5 โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 68 เป็นเพศชาย และร้อยละ 32 เป็นเพศหญิง (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ระดับอายุและเพศของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปลูกข้าว.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44

ระดับช่วงอายุ (ปี)	เพศ		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
ต่ำกว่า 31 ปี	1	4	5	5.00
31-40 ปี	26	11	37	37.00
41-50 ปี	21	10	31	31.00
51-60 ปี	12	6	18	18.00
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	8	1	9	9.00
รวม	68	32	100	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับการศึกษา

จากการสำรวจ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับเดียวกัน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 86 รองลงมา คือ ระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 9 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 1 ส่วนหัวหน้าครัวเรือนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 4 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44

ระดับการศึกษา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้	4	4.00
ประถมศึกษา	86	86.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	9	9.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส.	1	1.00
รวม	100	100.00

จำนวนสมาชิกและแรงงานในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด พบว่า มีจำนวน 3-4 คน มีมากที่สุดเท่ากับ 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 68 รองลงมา คือ จำนวนสมาชิกทั้งหมด 5-6 คน มี 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 23 จำนวนสมาชิก 1-2 คน มี 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 5 ส่วนจำนวนสมาชิกครัวเรือนทั้งหมด 7-8 คน มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากับ 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 4 แสดงให้เห็นว่าลูกค้าธ.ก.ส. ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขนาดเล็ก มีสมาชิกเพียง 3-4 คน (ตารางที่ 9)

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานได้ (ทำงานได้เต็มที่และหรือทำงานได้ชั่วคราว) พบว่า มีจำนวน 2 คนต่อครัวเรือนมีมากที่สุดเท่ากับ 61 ราย คิดเป็นร้อยละ 61 จำนวน 3 คนต่อครัวเรือนมี 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 16 จำนวน 4 คนต่อครัวเรือนมี 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 14 จำนวน 1 คนต่อครัวเรือนกับจำนวน 5 คนต่อครัวเรือน มี 4 รายเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 4 จำนวน และ จำนวน 4 คนต่อครัวเรือน มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากับอย่างละ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 1 จะสอดคล้องกับจำนวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมาชิกในครัวเรือนทั้งหมดที่มี 3-4 คน ซึ่งแสดงว่าคนที่ทำงานส่วนใหญ่เป็นบิดา มารดา ส่วนอีก 2 คน ส่วนใหญ่เป็นบุตรซึ่งอยู่ในระหว่างการเรียนหนังสือ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 9 จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง
จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ทั้งหมด (คน)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1-2	5	5.00
3-4	68	68.00
5-6	23	23.00
7-8	4	4.00
รวม	100	100.00

ตารางที่ 10 จำนวนสมาชิกที่ทำงานได้ทั้งหมดในครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง
จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่ทำงานได้ทั้งหมด (คน)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1	4	4.00
2	61	61.00
3	16	16.00
4	14	14.00
5	4	4.00
6	1	1.00
รวม	100	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การถือครองที่ดินทางการเกษตร

ขนาดการถือครองที่ดิน

จากการสำรวจ พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่มีขนาดการถือครองที่ดินต่ำกว่า 31 ไร่ คือ มีจำนวนเกษตรกร 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 28 รองลงมา มีขนาดการถือครอง 70 ไร่ขึ้นไป มีจำนวนเกษตรกร 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 24 ขนาดการถือครอง 31-40 ไร่ มีจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 17 ขนาดการถือครอง 41-50 ไร่ มีจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 14 ขนาดการถือครอง 51-60 ไร่ มีจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 11 จะเห็นว่า มีครัวเรือนเกษตรกรซึ่งเกษตรกรถือครองที่ดินจำนวน 61-70 ไร่ มีจำนวนน้อยที่สุดมี 6 ครัวเรือน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 6 (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ขนาดการถือครองที่ดินของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าฯ.ก.ส. สาขาชุมแสง
จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44

ขนาดการถือครองที่ดิน (ไร่)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 31	28	28.00
31-40	17	17.00
41-50	14	14.00
51-60	11	11.00
61-70	6	6.00
มากกว่า 70	24	24.00
รวม	100	100.00

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ในการศึกษาลักษณะการถือครองที่ดินจะแยกลักษณะการถือครองที่ดินออกเป็น 3 ลักษณะคือ เป็นเจ้าของที่ดินและเป็นผู้เช่า เป็นเจ้าของที่ดินทั้งหมดและเป็นผู้เช่าที่ดินทั้งหมด ครัวเรือนส่วนใหญ่มีลักษณะการถือครองที่ดิน คือ เป็นเจ้าของที่ดินและเป็นผู้เช่า ซึ่งมีจำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 44 ร้อยละ 41 เป็นเจ้าของที่ดินเองทั้งหมด มีจำนวน 41 ราย และเกษตรกรที่เป็นผู้เช่าที่ดินทั้งหมดมีจำนวนน้อยสุด คือ 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 15 (ตารางที่ 12)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 ลักษณะการถือครองที่ดินของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง

จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44

ลักษณะการถือครองที่ดิน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เจ้าของที่ดินและผู้เช่า	44	44.00
เจ้าของที่ดินทั้งหมด	41	41.00
ผู้เช่าที่ดินทั้งหมด	15	15.00
รวม	100	100.00

รายได้และรายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

จากการสำรวจครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่างทั้งหมด 100 ครัวเรือน พบว่า รายได้ส่วนใหญ่ของครัวเรือนได้จากภาคการเกษตร เกษตรกรมีการปลูกข้าวเป็นส่วนใหญ่ พริก ข้าวโพด และเลี้ยงสัตว์ โดยมีรายได้เฉลี่ยจากภาคการเกษตรทั้งสิ้นครัวเรือนละ 183,253 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 88.14 ของรายได้ทั้งหมด สำหรับรายได้นอกภาคการเกษตรนั้น ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 24,664 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 11.86 ของรายได้ทั้งหมด (ตารางที่ 13) รายได้ดังกล่าวแบ่งออกเป็นรายได้จากการค้าขายมีมูลค่าเฉลี่ยครัวเรือนละ 15,130 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 61.34 ของรายได้เฉลี่ยนอกภาคการเกษตร รองลงมา ได้แก่ รายได้จาก การรับจ้างมีมูลค่าเฉลี่ยครัวเรือนละ 5,122 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 20.77 ของรายได้เฉลี่ยนอกภาคการเกษตร รายได้จากการเช่าที่ดินและดอกเบี้ยยมีมูลค่าเฉลี่ยครัวเรือนละ 2,242 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 9.09 ของรายได้เฉลี่ยนอกภาคการเกษตร และรายได้อื่น ๆ เช่น ประมง รายได้ที่บุตรส่งมาให้ เป็นต้น มีมูลค่าเฉลี่ยครัวเรือนละ 2,170 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 8.80

สำหรับรายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร ครัวเรือนเกษตรกรประสบปัญหาการจ่ายในภาคการเกษตรค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับรายได้ที่เกษตรกรได้รับ โดยครัวเรือนเกษตรกรมีรายจ่ายเฉลี่ยในภาคการเกษตรทั้งสิ้นครัวเรือนละ 101,643 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 58.73 ของรายจ่ายทั้งหมด สำหรับรายจ่ายนอกภาคการเกษตรนั้น ครัวเรือนเกษตรกรมีรายจ่ายนอกภาคการเกษตร โดยแบ่งออกเป็นค่าอาหาร ค่าการศึกษาบุตร ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่ายารักษาโรค ค่าเครื่องนุ่งห่ม และค่างานประเพณีและสาธารณกุศล คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยครัวเรือนละ 71,434 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 41.27 ของรายจ่ายทั้งหมด (ตารางที่ 14) รายจ่ายส่วนใหญ่ร้อยละ 53.50 เป็นค่าอาหาร โดยมีมูลค่าเฉลี่ยครัวเรือนละ 38,215 บาทต่อปี รองลงมา ได้แก่ ค่าการศึกษาบุตร โดยมีมูลค่าเฉลี่ยเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครัวเรือนละ 14,271 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 19.98 ของรายจ่ายเฉลี่ยนอกภาคการเกษตร ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ มีมูลค่าเฉลี่ยครัวเรือนละ 8,621 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 12.07 ของรายจ่ายเฉลี่ยนอกภาคการเกษตร ค่ายารักษาโรค มีมูลค่าเฉลี่ยครัวเรือนละ 7,701 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 10.78 ของรายจ่ายเฉลี่ยนอกภาคการเกษตร ค่าเครื่องนุ่งห่ม โดยมีมูลค่าเฉลี่ยครัวเรือนละ 1,653 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 2.31 ของรายจ่ายเฉลี่ยนอกภาคการเกษตร และน้อยที่สุดเป็นค่างาน ประเพณีและสาธารณกุศล มีมูลค่าเฉลี่ยครัวเรือนละ 973 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 1.38 ของรายจ่ายเฉลี่ยนอกภาคการเกษตร การพิจารณาจ่ายในภาคการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร แบ่งออกได้ เป็น 4 ประเภท ได้แก่ ค่าเช่าที่ดิน เครื่องมือ เครื่องจักร ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช รายจ่าย ด้านแรงงานจ้าง และรายจ่ายอื่น ๆ พบว่า รายจ่ายในด้านค่าเช่าที่ดิน เครื่องมือ เครื่องจักร มีรายจ่าย เฉลี่ยครัวเรือนละ 43,896 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 43.19 ของรายจ่ายเฉลี่ยในภาคการเกษตร รอง ลงมาเป็นรายจ่ายด้านค่าพันธุ์พืช ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช มีรายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนละ 28,850 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 28.38 ของรายจ่ายเฉลี่ยในภาคการเกษตร ค่าแรงงานจ้างมีรายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนละ 23,631 บาทต่อปี และรายจ่ายอื่น ๆ เฉลี่ยครัวเรือนละ 5,266 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 23.25 และ 5.18 ของรายจ่ายในภาคการเกษตร ตามลำดับ (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 13 รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
ปีการเพาะปลูก 2543/44

รายได้เฉลี่ย	จำนวน (บาท/ปี/ครัวเรือน)	ร้อยละ
รายได้จากภาคการเกษตร	183,253.00	88.14
รายได้นอกภาคการเกษตร	24,664.00	11.86
รวม	207,917.00	100.00

ตารางที่ 14 รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
ปีการเพาะปลูก 2543/44

รายจ่ายเฉลี่ย	จำนวน (บาท/ปี/ครัวเรือน)	ร้อยละ
รายจ่ายในภาคการเกษตร	101,643.00	58.73
รายจ่ายนอกภาคการเกษตร	71,434.00	41.27
รวม	173,077.00	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 รายจ่ายในภาคการเกษตรของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
ปีการเพาะปลูก 2543/44

ประเภทรายจ่าย	จำนวน (บาท/ปี/ครัวเรือน)	ร้อยละ
ค่าเช่าที่ดิน เครื่องมือ เครื่องจักร	43,896.00	43.19
ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช	28,850.00	28.38
ค่าแรงงานจ้าง	23,631.00	23.25
รายจ่ายอื่น ๆ	5,266.00	5.18
รวม	101,643.00	100.00

ภาระหนี้สินของเกษตรกร

จากการสำรวจ พบว่า เกษตรกรกู้ยืมเงินเฉลี่ยจากแหล่งเงินทุนจากธ.ก.ส. มากที่สุด ครัวเรือนละ 44,558 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 55.10 ของหนี้สินทั้งหมด เมื่อเกษตรกรได้รับเงินกู้จากธ.ก.ส. ไม่พอกับความต้องการ ทำให้ต้องกู้เงินเพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ คือ ญาติพี่น้อง ครัวเรือนละ 18,097 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 22.38 ของหนี้สินทั้งหมด เพื่อนบ้าน ครัวเรือนละ 15,382 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 19.02 ของหนี้สินทั้งหมด นายทุน ครัวเรือนละ 1,714 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 2.12 ของหนี้สินทั้งหมด และธนาคารพาณิชย์ ครัวเรือนละ 1,121 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 1.39 ของหนี้สินทั้งหมด (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ปริมาณหนี้สินของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
ปีการเพาะปลูก 2543/44

แหล่งเงินกู้	จำนวน (บาท/ครัวเรือน)	ร้อยละ
ธ.ก.ส.	44,558.00	55.10
ญาติพี่น้อง	18,097.00	22.38
เพื่อนบ้าน	15,382.00	19.02
นายทุน	1,714.00	2.12
ธนาคารพาณิชย์	1,121.00	1.39
รวม	80,872.00	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ทางสถิติ โดยอาศัยแบบจำลองสมการความถดถอยเชิงซ้อน เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อนเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ เพื่อหาความสัมพันธ์ของสินเชื่อการเกษตรกับตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายได้ในภาคการเกษตร รายจ่ายนอกภาคการเกษตร จำนวนประชากรในวัยทำงานในครัวเรือน รายจ่ายในภาคการเกษตร ปริมาณเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรและหนี้สินทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตร ของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์เพื่อต้องการศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตร

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของลูกค้าธ.ก.ส. โดยวิเคราะห์สมการถดถอยเส้นตรงเชิงซ้อน จากสมการที่ (1) เขียนได้ใหม่ ดังนี้

$$y = a_0 + a_1 x_1 + a_2 x_2 + a_3 x_3 + a_4 x_4 + a_5 x_5 + a_6 x_6 + e \quad (2)$$

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

1. ผลการวิเคราะห์เมื่อมีทุกตัวแปรอยู่ในสมการปรากฏผลดังนี้

$$y = -56155.076 + 0.772 x_1^{**} - 0.102 x_2 + 36283.756 x_3 + 0.069 x_4 + 596.075 x_5^{**} - 0.773 x_6^* \quad (3)$$

เมื่อ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

$$R^2 = 0.743$$

$$N = 100$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$F = 44.758$$

$$\text{Signif } F = 0.000$$

$$\text{Durbin-watson Test} = 2.014$$

จากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร โดยกำหนดให้ปริมาณการชำระค่าน้ำประปาเพื่อการเกษตรขึ้นอยู่กับ รายได้ในภาคการเกษตร รายจ่ายนอกภาคการเกษตร จำนวนประชากรในวัยทำงานในครัวเรือน รายจ่ายในภาคการเกษตร ปริมาณเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรและหนี้สินทั้งหมด จากสมการที่ 3 จะเห็นได้ว่าตัวแปรอิสระที่กล่าวมาทั้งหมดมีตัวแปรอิสระบางตัวเท่านั้น ซึ่ง ได้แก่ รายได้ในภาคการเกษตร ปริมาณเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรและหนี้สินทั้งหมด ที่สามารถเปลี่ยนแปลงปริมาณการชำระค่าน้ำประปาเพื่อการเกษตร ได้อย่างมีนัยสำคัญ (จากการทดสอบทางสถิติค่า t-test ในสมการที่ 3 และตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการชำระค่าน้ำประปาเพื่อการเกษตรกับปัจจัยต่าง ๆ ของเกษตรกรรูกค้าช.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44

ชนิดของปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์	t-test
ค่าคงที่	-56155.076	-2.769
รายได้ในภาคการเกษตร (x_1)	0.772	13.791 **
รายจ่ายนอกภาคการเกษตร (x_2)	-0.102	-0.714
จำนวนประชากรในวัยทำงานในครัวเรือน (x_3)	36283.756	1.448
รายจ่ายในภาคการเกษตร (x_4)	0.069	1.289
ปริมาณเนื้อที่ถือครองทางการเกษตร (x_5)	596.075	2.891 **
หนี้สินทั้งหมด (x_6)	-0.773	-1.708 *

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

2. ผลการวิเคราะห์เมื่อคัดเลือกตัวแปรเพียง 3 ตัวแปร อยู่ในสมการ

ในการวิเคราะห์ครั้งที่สองจะคัดเลือกตัวแปร 3 ตัวแปร โดยใช้วิธีจัดลำดับหาความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัว เพื่อดูความสัมพันธ์ที่ดีที่สุด กำหนดให้ปริมาณการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรขึ้นอยู่กับ รายได้ในภาคการเกษตร ปริมาณเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรและหนี้สินทั้งหมด (สมการที่ 4 ตารางที่ 18)

$$y = a_0 + a_1 x_1 + a_5 x_5 - a_6 x_6 \quad (4)$$

$$y = -29863.774 + 0.759x_1^{**} + 580.696 x_5^{**} - 0.814x_6^*$$

เมื่อ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

$$R^2 = 0.736$$

$$N = 100$$

$$F = 89.081$$

$$\text{Signif F} = 0.000$$

$$\text{Durbin-Watson Test} = 1.951$$

ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า รายได้ในภาคการเกษตร (x_1) เป็นตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.759 กล่าวคือ ถ้ารายได้ในภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) 1 บาท โดยที่ตัวแปรอิสระอื่นๆ คงที่ จะมีผลทำให้ปริมาณการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรเป็นเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) 0.759 บาท ค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้ในภาคการเกษตรเป็นบวก ทำให้ผลที่ได้สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยเมื่อเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเกษตรกรจะนำรายได้ในภาคการเกษตรนั้นมาชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรให้แก่ ธ.ก.ส. ส่งผลให้ปริมาณการชำระคืนสินเชื่อเพิ่มขึ้นด้วย

ปริมาณเนื้อที่ถือครองทางการเกษตร (x_5) เป็นตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 580.696 กล่าวคือ ถ้าปริมาณเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) 1 ไร่ โดยกำหนดให้ตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ คงที่ จะมีผลทำให้ปริมาณการชำระคืนสินเชื่อทางการเกษตรเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) 580.696 บาท และค่าสัมประสิทธิ์ของปริมาณเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรเป็นบวก ทำให้ผลที่ได้สอดคล้องกับสมมติฐาน เนื่องจากเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรของเกษตรกร เป็นปัจจัยทำให้เกิดผลผลิต คือ รายได้ของเกษตรกร

หนี้สินทั้งหมด (x_6) เป็นตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.814 กล่าวคือ ถ้าหนี้สินทั้งหมดเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) 1 บาท โดยกำหนดให้ตัวแปรอิสระอื่น ๆ คงที่ จะมีผลทำให้ปริมาณการชำระคืนสินเชื่อทางการเกษตรลดลง (หรือเพิ่มขึ้น) 0.814 บาท และค่าสัมประสิทธิ์ของหนี้สินทั้งหมดเป็นลบ สอดคล้องกับสมมติฐานเมื่อเกษตรกรมีหนี้สินทั้งหมดซึ่งรวมทั้งหนี้สินที่มีกับธ.ก.ส. และหนี้สินนอกระบบมากขึ้น เกษตรกรจะมีรายได้เหลือชำระคืนสินเชื่อให้แก่ธ.ก.ส. ลดลงน้อย

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรกับปัจจัยต่าง ๆ ของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44

ชนิดของปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์	t-test
ค่าคงที่	-29863.774	-2.879
รายได้ในภาคการเกษตร (x_1)	0.759	13.791**
ปริมาณเนื้อที่ถือครองทางการเกษตร (x_5)	580.696	2.891**
หนี้สินทั้งหมด (x_6)	-0.814	-1.924*

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ตัวแปรอิสระทั้งสามสามารถอธิบายความแปรปรวนของการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรได้ร้อยละ 73.60 ส่วนที่เหลืออีก 26.40 เป็นมาจากตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้ใส่ไว้ในสมการที่ 4 เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยทุกตัว โดยพิจารณาค่าสถิติ t-test ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จึงใช้สมการที่ 4 ในการอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการเพาะปลูก 2543/44 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ ศึกษาถึงภาวะทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคม ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตร และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้คืนของเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการสรุปผลการศึกษาและส่วนที่สองเป็นข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สรุป

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 100 ราย ในรอบปีการเพาะปลูก 2543/44 พบว่า หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 68 ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมด มีระดับการศึกษาจบประถมศึกษาปีที่ 4 หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ซึ่งมีจำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 37 สมาชิกในครัวเรือนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ประชากรในวัยทำงานของครัวเรือน พบว่ามีจำนวน 2 คนต่อครัวเรือน มีมากที่สุดเท่ากับ 61 ราย คิดเป็นร้อยละ 61 ซึ่งจะสอดคล้องกับจำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมดที่มี 3-4 คนที่มีมากที่สุดจำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 68

ขนาดการถือครองที่ดินของเกษตรกร ครัวเรือนเกษตรกรมีการถือครองที่ดินโดยรวมทั้งที่ดินของตนเองและที่ดินเช่า ส่วนใหญ่มีการถือครองที่ดินต่ำกว่า 31 ไร่ ซึ่งมีจำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 28 เกษตรกรที่มีที่ดินเป็นของตนเองส่วนใหญ่จะเป็นการถือครองที่ดินแปลงเล็ก ๆ หลายแปลง สำหรับชนิดของพืชที่ปลูกทุกครัวเรือนจะปลูกข้าวเป็นพืชหลักและมีบางครัวเรือนที่ปลูกพริก หรือข้าวโพดเป็นพืชรอง การใช้งานในครัวเรือนในการผลิตการเกษตร พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน และมีแรงงานที่ทำงานได้เต็มที่เฉลี่ย 3 คน ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 183,253 บาทต่อปี และรายได้นอกภาคการเกษตรครัวเรือนละ 24,664 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 88.14 และ 11.86 ของรายได้ทั้งหมดตามลำดับ สำหรับรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 101,643 บาทต่อปี และรายจ่ายนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคการเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ยครัวเรือนละ 71,434 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 58.73 และ 41.27 ของรายจ่ายทั้งหมด ตามลำดับ

ภาระหนี้สินทั้งหมดของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรกู้ยืมเงินเฉลี่ยจากแหล่งเงินทุนจากธ.ก.ส. มากที่สุด ครัวเรือนละ 44,558 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 55.10 เมื่อเกษตรกรได้รับเงินกู้จากธ.ก.ส. ไม่พอกับความต้องการ ทำให้ต้องกู้เงินเพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ คือ จากญาติพี่น้อง ครัวเรือนละ 18,097 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 22.38 รองลงมา คือ เพื่อนบ้าน ครัวเรือนละ 15,382 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 19.02 และน้อยสุดจากธนาคารพาณิชย์ ครัวเรือนละ 1,121 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 1.39

ผลการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองเพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรกับปัจจัยต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน พบว่ามีตัวแปรอิสระเพียงสามตัวเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตร ได้แก่ รายได้ในภาคการเกษตร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ปริมาณเนื้อที่ถือครองทางการเกษตร มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และหนี้สินทั้งหมด มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และตัวแปรอิสระทั้งสามตัวแปรยังสามารถอธิบายความแปรปรวนของปริมาณการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรได้ถึงร้อยละ 73.60 ส่วนที่เหลืออีก 26.40 เป็นมาจากตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้ใส่ไว้ในสมการ

ข้อเสนอแนะ

1. ธ.ก.ส. ควรเพิ่มเงินกู้ให้แก่เกษตรกรที่ดีมีความสามารถนำเงินกู้อะไรไปลงทุนเพื่อสร้างรายได้เพิ่มจากภาคการเกษตรและมีประวัติเป็นลูกหนี้ชั้นดีถึงขั้นดีเยี่ยม เพราะจากค่า t-test และค่า r แสดงให้เห็นว่าลูกค้าในกลุ่มนี้มีประวัติที่ดีในการชำระคืนเงินกู้แก่ธ.ก.ส. ทั้งนี้เกษตรกรกลุ่มนี้จะมีโอกาสใช้เงินลงทุนได้มากขึ้น สร้างรายได้และพัฒนาความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ส่วนธ.ก.ส. ก็มีรายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้และลดความเสี่ยงจากการไม่ชำระคืนเงินกู้ของลูกค้ากลุ่มนี้

2. ธ.ก.ส. ควรหามาตรการในการให้สินเชื่อสำหรับเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบ คือ กำหนดให้ธ.ก.ส. มีมาตรการให้เกษตรกรมากู้เงินเพื่อไปชำระหนี้แก่เจ้าหนี้นอกระบบโดยชี้แจงทำความเข้าใจกับเจ้าหนี้นั้น ๆ ก่อน เพื่อธ.ก.ส. จะเป็นเจ้าหนี้ของเกษตรกรแต่เพียงผู้เดียว ทางธ.ก.ส. ก็จะได้ดอกเบี้ยเงินกู้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันเกษตรกรลูกค้าจะเสียดอกเบี้ยเงินกู้ให้ธ.ก.ส. ในอัตราที่ต่ำกว่าหนี้สินนอกระบบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ควรมีการป้องกันการใช้จ่ายเงินกู้ที่ต้องตามวัตถุประสงค์ให้มากที่สุด ซึ่งเกษตรกรควรจ่ายเงินกู้เพื่อเป็นรายจ่ายในภาคการเกษตรให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ฉะนั้นการพิจารณาให้เงินกู้ โดยการประมาณหรือคาดคะเน รายได้ รายจ่าย เมื่อลูกค้ากู้เงินไปแล้วอาจเปลี่ยนใจไม่ดำเนินการก็ได้ ดังนั้น ต้องใช้มาตรการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ทุกราย เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ลูกค้าที่ใช้จ่ายเงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์แล้วอาจเกิดปัญหาภัยพิบัติต่าง ๆ แต่ถ้าลูกค้าที่ใช้จ่ายเงินกู้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ และชำระไม่ได้ตามกำหนดโดยไม่มีเหตุผลอันควร ควรจะนำมาตรการที่เข้มงวดมาใช้หรือตั้งทะเบียนประวัติไว้เพื่อเป็นข้อมูลในการให้บริการสินเชื่อรายดังกล่าวในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- กัมปนาท เพ็ญสุภา. 2536. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรลูกค้าฯ.ก.ส. ใน
อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2545. **การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2543. **รายงานกิจการงบดุล งบกำไรขาดทุน รอบปี
บัญชี 1 เมษายน 2542-31 มีนาคม 2543. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)**
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2544. **รายงานกิจการงบดุล งบกำไรขาดทุน รอบปี
บัญชี 1 เมษายน 2543-31 มีนาคม 2544. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)**
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาชุมแสง. 2544. **รายงานผลการดำเนินงาน
ประจำปี พ.ศ. 2544. (อัดสำเนา)**
- ธีระศักดิ์ มุสิกะ. 2538. **ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง. กรุงเทพมหานคร:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2543. **สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.**
- ปรีชา แฮรี่. 2539. **ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าฯ.ก.ส. ในอำเภอแม่ทะ
จังหวัดลำปาง. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
- ปวาร์ณา ลิ้มนิรันดร์กุล. 2544. **ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระเงินกู้ระยะสั้นของเกษตรกร
ลูกค้าฯ.ก.ส.ในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. กรุงเทพมหานคร:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเศษณ์ สุขใหญ่. 2542. ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร สาขาเวียงป่าเป้า อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย. เชียงใหม่:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2541. การวิจัยธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท A.N. การพิมพ์.

สำนักงานจังหวัดนครสวรรค์. 2544. ข้อมูลสถิติสำคัญจังหวัดนครสวรรค์ ปี พ.ศ. 2544. (อัดสำเนา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกร
ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร สาขาชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

คำชี้แจงในการกรอกแบบสอบถาม

1. ให้ทำเครื่องหมาย / หน้าช่องว่างที่ท่านต้องการ
2. คำถามแต่ละข้อให้ตอบเพียงข้อเดียว ยกเว้นบางข้อที่ระบุว่าให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ
3. คำถามบางข้อไม่ได้ให้เลือกตอบ แต่จะมีช่องว่างให้ท่านเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรลูกค้า

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ ปี

3. ระดับการศึกษา

- () 1. อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ () 2. ประถมศึกษา
() 3. มัธยมศึกษา () 4. อนุปริญญา
() 5. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า () 6. สูงกว่าปริญญาตรี

4. สถานภาพการสมรส

- () 1. โสด () 2. แต่งงาน
() 3. หย่าร้าง

5. จำนวนสมาชิกในวัยทำงานในครัวเรือน คน

จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน คน

6. ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร

- () 1. ที่ดินเป็นของตนเอง จำนวน ไร่
() 2. ที่ดินเช่า จำนวน ไร่
รวมเนื้อที่ถือครองทั้งหมด จำนวน ไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ลักษณะการใช้ที่ดินทำเกษตรกรรม

- () 1. ปลูกข้าวไร่ () 2. ปลูกอ้อยไร่
 () 3. ปลูกข้าวโพดไร่ () 4. ปลูกพริกไร่
 () 5. สถานที่เลี้ยงสัตว์ไร่ () 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

8. รายได้ในภาคการเกษตร (บาท/ปี)

- () 1. ข้าว บาท () 2. อ้อย บาท
 () 3. ข้าวโพด บาท () 4. พริก บาท
 () 5. สัตว์เลี้ยง บาท () 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

รวมรายได้จากการเกษตร บาท

9. รายได้นอกภาคการเกษตร (บาท/ปี)

- () 1. ค่าขาย บาท
 () 2. รับจ้าง บาท
 () 3. ค่าเช่าและดอกเบี้ย บาท
 () 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ) บาท

รวมรายได้นอกภาคการเกษตร บาท

10. ค่าใช้จ่ายในภาคการเกษตร ประมาณบาท/ปี

- จำแนกเป็นค่า 1.....
 2.....
 3.....
 4.....

11. ค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร ประมาณบาท/ปี

- จำแนกเป็นค่า 1.....
 2.....
 3.....
 4.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เงินกู้และการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า

1. เมื่อท่านประสบปัญหาเรื่องการเงิน ท่านจะขอความช่วยเหลือจากแหล่งใด

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- () 1. ธ.ก.ส. () 2. ธนาคารพาณิชย์
 () 3. ญาติพี่น้อง () 4. เพื่อนบ้าน
 () 5. นายทุนเงินกู้ () 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ในปี 2543 ท่านกู้ยืมเงินจากแหล่งใดบ้างและเป็นจำนวนเท่าใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. ธ.ก.ส. จำนวน บาท
 () 2. ธนาคารพาณิชย์ จำนวน บาท
 () 3. ญาติพี่น้อง จำนวน บาท
 () 4. เพื่อนบ้าน จำนวน บาท
 () 5. นายทุนเงินกู้ จำนวน บาท
 () 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ความสามารถในการชำระหนี้คืนธ.ก.ส. เมื่อถึงกำหนด

- () 1. สามารถชำระหนี้คืนเมื่อถึงกำหนดได้ทั้งหมด (ข้ามข้อ 4)
 () 2. สามารถชำระหนี้คืนเมื่อถึงกำหนดได้บางส่วน
 () 3. ไม่สามารถชำระหนี้คืนเมื่อถึงกำหนด

4. ในกรณีที่ท่านไม่สามารถชำระหนี้คืนให้กับธ.ก.ส. เมื่อถึงกำหนดเพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. ขายผลผลิต ได้รายได้้น้อย ไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้
 () 2. ค่าใช้จ่ายนอกการเกษตรอื่น ๆ สูงมาก เมื่อเทียบกับรายได้ที่ได้รับ
 () 3. นำเงินไปชำระหนี้สินเดิมให้แก่แหล่งเงินกู้อื่น
 () 4. สัดส่วนสมาชิกในวัยทำงานของครัวเรือนเทียบกับสมาชิกทั้งหมดมีน้อย ทำให้รายได้้น้อย
 () 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

5. ในกรณีที่ท่านสามารถชำระหนี้คืนให้กับธ.ก.ส. ได้ตามกำหนด เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. ขายผลผลิต ได้รายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้
 () 2. ค่าใช้จ่ายนอกการเกษตรอื่น ๆ ต่ำเมื่อเทียบกับรายได้ที่ได้รับ
 () 3. ไม่มีหนี้ค้างในแหล่งเงินกู้อื่น
 () 4. สัดส่วนสมาชิกในวัยทำงานของครัวเรือนเทียบกับสมาชิกทั้งหมดมีมาก ทำให้รายได้สูง
 () 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ตารางการใช้จ่ายเงินกู้ที่ท่านกู้ยืม

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช อาหารสัตว์	
2. ค่าจ้าง ไถนา ดำนา เก็บเกี่ยวผลผลิต	
3. ค่าเช่าดิน เช่าเครื่องมือ เครื่องจักร	
4. ค่าภาษีที่ดิน	
5. ใช้จ่ายต่าง ๆ ในครัวเรือน	
6. ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร	
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

7. จำนวนเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระนี้ ชำระแล้ว และค้างชำระในปี พ.ศ. 2544 จากแหล่งเงินที่ท่านกู้ยืม

แหล่งเงินกู้	ชำระแล้ว	ค้างชำระ (บาท)
1. ธ.ก.ส.		
2. ธนาคารพาณิชย์		
3. ญาติพี่น้อง		
4. เพื่อนบ้าน		
5. นายทุนเงินกู้		
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....		

8. ในการชำระหนี้ให้แก่ธ.ก.ส. ได้ตามกำหนด ท่านได้เงินจากแหล่งใดมาชำระหนี้

- () 1. จากรายได้ในประกอบอาชีพทางการเกษตรและนอกการเกษตร
- () 2. จากการกู้ยืม (โปรดระบุ).....
- () 3. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตร
ของเกษตรกรรูกักข้าว.ก.ส. สาขาหুমแสง

Regression

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	หนี้สิน, อาหาร, สมาชิก, ค่าสินค้า, รายได้, พื้นที่		Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: เงินกู้

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.862 ^a	.743	.726	54690.4352	.743	44.758	6	93	.000	2.014

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, อาหาร, สมาชิก, ค่าสินค้า, รายได้, พื้นที่

b. Dependent Variable: เงินกู้

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	8.0E+11	6	1.339E+11	44.758	.000 ^a
	Residual	2.8E+11	93	2991043705		
	Total	1.1E+12	99			

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, อาหาร, สมาชิก, ค่าสินค้า, รายได้, พื้นที่

b. Dependent Variable: เงินกู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	-56155.1	22240.38		-2.769	.010		
	รายได้	.772	.056	-.096	13.791	.000	.526	1.900
	อาหาร	-.102	.417	.023	-.714	.370	.683	1.463
	ค่าอื่นๆ	6.948E-02	.152	.033	1.289	.577	.798	1.254
	สมาชิก	36283.76	25466.70	.074	1.448	.175	.948	1.055
	พื้นที่	596.075	207.919	.206	2.891	.000	.521	1.920
	หนี้สิน	-.773	.056	.793	-1.708	.059	.826	1.211

a. Dependent Variable: เงินกู้

Collinearity Diagnostics^a

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions						
				(Constant)	รายได้	อาหาร	ค่าอื่นๆ	สมาชิก	พื้นที่	หนี้สิน
1	1	5.388	1.000	.00	.01	.00	.01	.00	.00	.01
	2	.611	2.969	.00	.00	.00	.15	.00	.00	.63
	3	.478	3.356	.01	.00	.00	.60	.04	.00	.06
	4	.279	4.394	.01	.28	.00	.14	.04	.12	.18
	5	.116	6.807	.01	.57	.01	.00	.00	.80	.09
	6	8.727E-02	7.857	.00	.10	.81	.10	.26	.01	.00
	7	3.992E-02	11.618	.96	.05	.17	.00	.65	.06	.03

a. Dependent Variable: เงินกู้

Casewise Diagnostics^a

Case Number	Std. Residual	เงินกู้
32	-4.482	.00
90	-4.126	.00
98	-4.468	.00

a. Dependent Variable: เงินกู้

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	-25154.5	572463.8	53830.00	90075.2236	100
Residual	-245145	133536.2	-1.06E-12	53007.2479	100
Std. Predicted Value	-.877	5.758	.000	1.000	100
Std. Residual	-4.482	2.442	.000	.969	100

a. Dependent Variable: เงินกู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Correlations

	เงินกู้	รายได้	อาหาร	ค่าอื่นๆ	หนี้	สมาชิก	พื้นที่
Pearson Correlation	เงินกู้	1.000	.843	-.069	.115	-.117	.076
	รายได้	.843	1.000	.475	.315	.230	.027
	อาหาร	-.069	.475	1.000	.416	.054	.078
	ค่าอื่นๆ	.115	.315	.416	1.000	.058	-.035
	หนี้	-.117	.230	.054	.058	1.000	-.157
	สมาชิก	.076	.027	.078	-.035	-.157	1.000
	พื้นที่	.509	.628	.357	.288	.391	-.110
Sig. (1-tailed)	เงินกู้	.	.000	.130	.127	.059	.227
	รายได้	.000	.	.000	.001	.011	.394
	อาหาร	.130	.000	.	.000	.297	.221
	ค่าอื่นๆ	.127	.001	.000	.	.285	.364
	หนี้	.059	.011	.297	.285	.	.059
	สมาชิก	.227	.394	.221	.364	.059	.
	พื้นที่	.000	.000	.000	.002	.000	.137
N	เงินกู้	100	100	100	100	100	100
	รายได้	100	100	100	100	100	100
	อาหาร	100	100	100	100	100	100
	ค่าอื่นๆ	100	100	100	100	100	100
	หนี้	100	100	100	100	100	100
	สมาชิก	100	100	100	100	100	100
	พื้นที่	100	100	100	100	100	100

ผลการวิเคราะห์เมื่อคัดเลือกตัวแปรเพียง 3 ตัวแปร อยู่ในสมการ

Regression

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	หนี้สิน, รายได้, พื้นที่	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: เงินกู้

Model Summary^a

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.858 ^a	.736	.727	54562.7294	.736	89.081	3	96	.000	1.951

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, รายได้, พื้นที่

b. Dependent Variable : เงินกู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	8.0E+11	3	2.652E+11	89.081	.000 ^a
	Residual	2.9E+11	96	2977091443		
	Total	1.1E+12	99			

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, รายได้, พื้นที่

b. Dependent Variable: เงินกู้

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	-29863.8	10373.26		-2.879	.005		
	หนี้สิน	-.814	.053	-.068	-1.924	.059	.605	1.653
	พื้นที่	580.696	203.514	.204	2.891	.000	.541	1.848
	รายได้	.759	.056	.779	13.791	.000	.847	1.181

a. Dependent Variable: เงินกู้

Coefficient Correlations^a

Model		หนี้สิน	รายได้	พื้นที่
1	Correlations			
		1.000	.022	-.326
		.022	1.000	-.601
		-.326	-.601	1.000
	Covariances			
		3.088E-03	6.472E-05	-3.685
		6.472E-05	2.762E-03	-6.430
		-3.685	-6.430	41417.75

a. Dependent Variable: เงินกู้

Casewise Diagnostics^a

Case Number	Std. Residual	เงินกู้
32	-4.562	.00
90	-4.248	.00
98	-4.572	.00

a. Dependent Variable: เงินกู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Collinearity Diagnostics^a

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions			
				(Constant)	รายได้	พื้นที่	หนี้สิน
1	1	3.211	1.000	.02	.02	.01	.03
	2	.476	2.598	.05	.05	.01	.89
	3	.200	4.003	.89	.30	.06	.00
	4	.112	5.347	.04	.64	.92	.07

a. Dependent Variable: เงินกู้

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	-15403.3	567984.6	53830.00	89646.1806	100
Residual	-249470	138015.3	-7.19E-13	53729.6617	100
Std. Predicted Value	-.772	5.735	.000	1.000	100
Std. Residual	-4.572	2.529	.000	.985	100

a. Dependent Variable: เงินกู้

Correlations

	เงินกู้	หนี้	พื้นที่	รายได้
Pearson Correlation	เงินกู้	1.000	-.133	.539
	หนี้	-.133	1.000	.391
	พื้นที่	.539	.391	1.000
	รายได้	.876	.230	.628
Sig. (1-tailed)	เงินกู้	.	.059	.000
	หนี้	.059	.	.000
	พื้นที่	.000	.000	.
	รายได้	.000	.011	.000
N	เงินกู้	100	100	100
	หนี้	100	100	100
	พื้นที่	100	100	100
	รายได้	100	100	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้